

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.
Társzerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI

Őszi luxoslóvásár.

Az ideoi őszi luxoslóvásár szeptember hó 30., október hó 1. és 2-ik napjain tartatik meg az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” vednöksége alatt a „Tattersall” istállóiban.

A luxoslóvásár díjazással lesz egybekötve. Négyes fogatok részére 2, kettős és jucker-fogatok, valamint háttas lovak részére egyenként három 6—600 koronás díj, vagyis összesen 11 díj 2400 korona összegben tüzetik ki.

A bejelentési határidő szeptember hó 15-ikén lejárt.

A vásár tervezete a „Tattersall” titkárságánál Budapest, Kül-ö-Kerepesi-ut kapható.

Kassai agrárgyűlés.

A „Magyar Gazdaszövetség” f. évi október hó 8-án Kassán nagy agrárgyűlést rendez. E gyűlés tárgyalni fogja a középosztály mai helyzetének okait, a pusztulás tényezőit felderíteni igyekszik s utalni fog azon módokra, a melyek segélyével az mérsékelhető.

Előadók lesznek: gróf Mailáth József, gróf Zselénski Róbert, Bujanovics Sándor, Makfalvay Géza, György Endre. Részletes programot a Magyar Gazdaszövetség csak e hó végén küld szét. A nagygyűlésen résztvevők a M. Á. V. és a Kassai-oderbergi, valamint a déli vasut vonalain kedvezményeket élveznek, amennyiben I. osztályban II-od osztály; II-od osztályban III-ad osztály; III-ad osztályban fél II-d osztályu jeggyel utazhat-

nak. A nagygyűlésen résztvenni szándékozóknak a kedvezményes jegy iránti igényüket f. hó 26-ig kell a Magyar Gazdaszövetségnek bejelenteni. (Bpest, Baross-utca. 10.)

Pályázat a Csáky Petronella-féle alapítványi helyekre.

A néhai Csáky Petronella grófné által magyarországi gazdasági tanintézeteken tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból négy — egyenként 600 koronás — ösztöndíjra a folyó 1900—1901. tanévre a földmívelésügyi miniszter pályázatot hirdet.

Ezen ösztöndíjakra elsősorban a teljesen árva, ilyenek hiányában pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, kiknek atyuk nem él.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényüket a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez czimezve, folyó évi november hó 1-ég bezárólag a magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia, vagy a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál nyújtják be.

Jeizett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Félreállani nem fogunk!

A Miskolczi összgyűlt kereskedőknek sikerült feltűnniök, amennyiben hatásuk alá került a magyar sajtónak majdnem kizárólag minden számottevő organuma. A magyar publicisztikának két mestere: Bartha Miklós és Vészi József egész hatalmas fegyverzetével oda állott a felmerült ellentétek mibenlétének magyarázójául.

Csakhogy, míg Bartha Miklós erős hangu bírálataiból a magyar kereskedelem hibái tárulnak elénk: tulkapásai, önzése és szükkeblősége, melynél fogva a nemzeti hivatás magaslátára helyezkedni nem tudott; addig Vészi József azt hirdeti, hogy a kereskedelem pusztán a jogos önyvédekezés alapjára helyezkedett s ebbeli szükségességét az önyvédelemnek egyenesen az elhatalmasodott agrárius törekvések idézték elő. Ez utóbbi felfogást terjeszti az Eötvös lapja is; a két homlokegyenest álló felfogás között a legkülönfélébb árnyalatokat képviselik a többi sajtó-organumok, egyben azonban körülbelül egyetértenek. S ez az, hogy a megindult „testvér villongás” vagy „osztályharcz” a nemzet közérdeke ellen való, tehát leszerelendő.

Ez a tanács röviden és magyarul annyit jelent, hogy álljunk félre az utból.

Erre nekünk a határozott feleletünk csak az lehet, hogy nem fogunk az utból félreállani, habár kellemetlenek volnánk is.

Bizonyára be kell ismernünk gyengeségünket. Nekünk nincsenek nagyrenoméju publicistáink, akik mindenkor szószólóink lennének a közvélemény előtt. A börze itt van Budapesten. Itt koncentrálnak ipari és kereskedelmi vállalatok; mozgékony, befolyásos, nagymiveltégű képviselőik a legnagyobb éberséggel használnak ki javukra minden kedvező alkalmat, minden összeköttetést. Budapesten a nagyipar, a nagykereskedelem, pénzintézetek és spekulációk háló-

ŐSZI VETŐMAGSZÜKSÉGLETÜNK BESZERZÉSE VÉGETT

forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Mai számunk 16 oldal.

zatában élnek a szellemi erők javai. Ez a hálózat nemcsak anyagi érdekeket tart körül, hanem bekeríti a meggyőződéseket s az embereket is. A fővárosi élet szemük előtt érvényesülő gazdasági tényezői között az östermelő gazdának nincs hatásos szerepe. Földesurainkra nézve a főváros a szórakozásnak vagy a reprezentálásnak a helye. Ők nem beolvadt és nem mértékadó elemek a fővárosi élet-erőmérközéseinek nagy műhelyében. Ha a vidéki tüzhelyek kihűlnek, azt meg nem érzi ez a társadalom, amely a maga óriási, fényes tüzhelyének hőváltozásait kíséri aggódó figyelemmel. A fővárosi élet légköre a meggyőződéseket és az embereket nem az agrár-ügynek neveli. Ami az östermelés érdekeiből indul ki, az itt hidegen hagy, közvetett, önző: az osztályérdek; ami a tuloldalról indul ki, az előkészített figyelmet és fogékony-ságot talál, azt átérzik, megértik: az közérdek. A nagy nyilvánosság szellemi táplálékai a fővárosból kerülnek ki; bizonyára mi vagyunk tehát a vesztesek a nagy nyilvánosság előtt, mihelyt a falusi és városi tüzhelyek érdekei összeütköznek s mihelyt toll-harcra kerül a sor.

Félreállami ennek a gyengeségnek nyomasztó tudatában sem fogunk. Vészi József jeles érvelő, de érvei legfeljebb az egészen laikus közönségnek vannak szánva. Mert ki a legkevésbé is érdeklődött a legutóbbi idők gazdasági harcainak iránt, az tudni fogja, hogy mindaz, ami történt, csak a fejlődés ruhája volt. Rugott egyet a hamisítók, aztán az uzsorásokon. Öklelő állásra helyezkedett a börze ellen. Megrázta szarvát a vámsorompók egérutja előtt. Megvonta tejtét a közvetítő kereskedelem primitív fokán álló szervezetétől. Mindezen védelmi mozgások nem elég pallérozottan vitettek véghez: meglehet. Sőt megengedjük, hogy a türelemnek ez a felmondása olyanokat is sértett, akik ellenében nem volt ok a türelmetlenkedésre. Vadhust kívánni az egészséges test fájdalom nélkül ép oly nehéz, mint az összeprésselt szénszálakból kiválogatni az értékest és a haszontalant. Ok azonban arra nincsen, hogy a türelmet vesztett tehénben nekivadult bikát lássanak.

De Vészi József urék megfestik ezt a szörnyetegeret, saját igazolásukra. Valami igazolást csak kell keresni akkor, amikor az agráriusokra csapásokat mérünk. Őh mert vallják meg, hogy ezekhez a csapásokhoz borzasztó mohósággal keresik a jogcímeiket az urak. Az agrarizmus elienszenves fogalom a modern demokratizmus felfogásában. És ennek az ellenszenvnek igazi oka nem a kenyéririgység. Hiszen a tuloldal is sajnálkoznak a mezőgazdasági nép válságos helyzetén, ugyanakkor, amikor a mezőgazdasági érdekképviselőt az elhatalmasodás vádjával illetik. Egy fogalom fáj az uraknak, egy feltevés, egy vád, amely keserű ellenszenvének anyagát az agrarizmusban találja fel: ez a föld arisztokráciája.

Osztályharcot abból a jelenségből megállapítani nem lehet, hogy különböző gazdasági érdekek szembe kerülnek egymással. Osztályharcnak a magva nincs elvetve abban az ellentétben, hogy Sándor, Guttman, Auer urak nem úgy gondolkoznak bizonyos közgazdasági kérdésekben, mint a gazdatársadalom illetékes vezetői. Ez egy zajos felvonulás az illető urak részéről, semmi több, ezért annyi sok tentát fogyasztani ugyan nem volna érdemes. Gazdasági surlódásokat a nálunk sokkal fejlettebb államok belétele is felmutat, azonban amiszerecsétlen országunkban ezekből a surlódásokból még mindég a demokratizmusnak az arisztokratizmussal való surlódását akarják kiéreztetni.

Lám, ebben a sejtelenben rejlik a legnagyobb hiba és ebben rejlik egyetlen félős oka az osztályharcnak. Hogy a földbirtokon, kivált a nagy földbirtokon alapuló egzisztenciák bizonyos értelemben függetlenek, bizonyos mértékig elzárkóztak, családi hagyományok kultúrában élnek s tradíciókra hivatkozhatnak. Hogy a modern demokratizmus ügyvivői külön, elszigetelt tesznek érzik még mindég a földet s hogy ez az izolált földdarab a maga nehezen kivetkőztethető egyéni jellegével néma és büszke emlékeztetője a multaknak: lám ezek a modern demokratizmus kényes és érzékeny sejtelméi. A kalmár gög sovinsztikus örömmel tölti el a mai demokratát, a földhöz tapadt hagyomány gögének már csak feltevése is kinozza. Ami annak a gögnek fejlesztésére alkalmas, azt örömmel fogadja, ami emennek táplálékot adhatna, azt rideg ellenszennel üldözi. Aggszüzekre emlékeztető ebbeli érzékenykedésük miatt fujnak kis dolgokat nagygyá és kevernek fel egyszerű dolgokat felismerhetlen chaoszra. Lám, ezt az igazságot Vészi Józsefnek is be kell ismernie a maga kétségen felül álló erkölcsi bátorságával.

Isten mentsen attól, hogy ez az érzékenykedés, melynek a multban okai voltak, a jelenben is igazolva legyen. A földbirtokos osztály elszigetelt helyzeténél fogva a gyors átalakulás és beolvadás képességeivel nem rendelkezik oly mértékben, mint a nagyvárosi demokratikus elemek rendelkeznek. De higgyék el nekünk, hogy az egységes magyar társadalomra való összeolvadást senki sem kívánhatja jobban, mint azok óhajtják, akik a kis- és nagybirtokos egzisztenciák gazdasági és társadalmi érdekeinek hivatott képviselői. Vegyék fel a demokratikus merkantilizmus ügyvivői a jóhiszeműség szemüvegét, bontakozzanak ki méltatlan sejtelméikből és ne igyekezzenek ezeket szuggerálni a nagyközönségnek: akkor bizonyára eltűnik az osztályharcnak minden veszedelme. Mi azonban az utból félreállani nem fogunk.

Azt hiesztelik ellesett kijelentések magyarázatoként, hogy immár egy mérsékelt irányzat kezd szárnyait bontogatni.

Utálnak itt is, ott is agrárius körök változott belátására. Ugyancsak gyenge legény lesz az, akit ilyen sokat sejtető frázisok megingatnak. Jöjjünk csak tisztába a helyzettel. Aki ismeri az újabb gazdatársadalmi mozgalmak történetét, az vissza tudja vezetni az agrárius program minden pontját a III. országos gazdakongresszus határozataira. Ez a kongresszus megbízást adott a gazdatársadalom országos érdekképviselői szervének a végrehajtásra. A megbízás nagy lelkesedéssel megadott, elfogadott. Nagybörök fedezet, hatalmasabb nemzeti parancs ebben az országban semmiféle végrehajtó szervezet mögött nem állhat, mint azok mögött, akik az elfogadott megbízásnak erélyes kitartással eleget tenni igyekeznek. Ez bizonyára a gazdatársadalom hamisítatlan megbízása. Fárasztó a feladat, összeütközésbe jön az egyéni érdekekkel? Erre számíthattunk, de aki kimerült, annak tessék félreállani. Megalkuvással, opportunizmussal nagy feladatok megoldásában vezetni nem lehet. A feladat becsületes, férfias megoldására vagy van szükség, vagy nincsen. Ha nincs szükség erre, akkor a jogosult programokat osztogató változott közfelfogás ismét megnyilatkozik, új elveket fektet le és új embereket keres a maga elveinek. De akik a régi elvek örízőjeként jelöltettek ki, azoknak meg kell maradniok állomásaikon, azoknak tiltakozniok kell az ellen, hogy a védelmükre bizott tereket ellentétes felfogások és törekvések számára sajátítsák ki. Ez a mi tételünk.

Amik bármily csekély részt vettünk a végrehajtás munkájában: büszkék vagyunk az elért sikerekre. Tudjuk, hogy minden apró sikert sokali jajveszékkel nyugtat az ellentábor. A zaj el nem kábit bennünket. Tudjuk, hogy olykor jól irányzott vágások is találhatnak. Nem baj. A becsületes munkások öntudatában meg van a gyógyító flastrom sajátása. Tudjuk, hogy egyetlen dühös áramlat félrelökhet bennünket ismeretlen és meg nem siratott sirokba. Helyes. Kidőlünk, de az utból félreállani nem fogunk! B. B.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Üzleti szellem hiánya.

A magyar mezőgazdaság csekély jövedelmezőségének okait kutatva Várady Géza ur, a „Köztelek” 66. számában megjelent cikkében arra az eredményre jut, hogy a magyar gazda mai nyomoruságos helyzetének és elszegényedésének legfőbb kuforrása: az üzleti szellem hiánya.

A magyar gazda kitünően tud termelni, de mivel az üzleti konjunkturákat felismeri és kihasználni nem képes, az élelmes üzletnek engedi át jövedelmének javarészét, mely élősdí had folytonos gyarapodása kétségtelen bizonyítéka annak, hogy az átlagos magyar gazdában a kellő üzleti szellem hiányzik.

Részemről ezen a magyar gazda jellemének helyes felismeréséből eredő állítások igaz voltában nemcsak nem kételkedem, hanem tekintetben még újabb bizonyítékokkal is

óhajtok
mény in
utam
talnom,
sen Nő
megye
tokos os
is nagy
mosan f
engedvé

Ne
gezni, h
lyaink
okaival

Ho

üzleti é
lett nem
szerzésé

nőkök k
nem ritk
hanem k

is, hogy
a kívána
nem hel

atására,
biztos jö
tiv hajla
s a mos

gazdálko
E

tapasztal
hogy nap
erőltetete

termeszté
nincs a s

Kö
láttam, a
rozstot a
gyázott z

kevés tal
alkalmas

lye
csodálko
ad; de

nyomást
tavasztit
keztetnek

métermá
szetesen
költséget

Ha
mesztés
vetésforg

tás és ez
fokozása
idegenke

den kétsé
viszonyok

sen a ló
jövedelm

nél s ho
korántsef

ily arány
szerűbb

a gabona
nek, ho
területet

Ism
a hármas
100 hold
átlagos t

sen tehát
helyesebb
földeken

vagyis m
azelőtt a
még 16 h

Has
hibákkal
és tejjaz

természet
értékesíté
állattenyé

ily viszo
állattenyé
ösztönsze

óhajtók szolgálói, amire különösen azon körülmény indított, hogy egy nem régen tett körútam alkalmával szomorúan kellett tapasztalnom, miszerint a Felvidéken, így nevezetesen Nógrád, Nyitra, Hont és Trencsén vármegye némely részeiben a magyar földirtokos osztály, de különösen ennek már amugy is nagyon gyérült középosztálya, mily rohamosan fogy, birtokát rendszerint külföldieknek engedvén át.

Nem vélek tehát felesleges munkát végezni, ha ezen sajnós és középbirtokos osztályaink teljes eltűnését előkészítő jelenség okaival részletesebben foglalkozom.

Hogy az átlagos magyar gazdában az üzleti érzék kellőképpen kifejlődve nincs, emellett nemcsak az szőlő, hogy szükségletei beszerzésénél és terményei értékesítésénél ügyes közvetítését szereti igénybe venni, akik nem ritkán a haszon javát vágják zsebre, hanem különösen azon mindennapi jelenség is, hogy gazdasága berendezésénél nem jár el a kívánatos tervszerűséggel, hogy nevezetesen nem helyezi a fősulyt oly termelési ágak folytatására, melyekből a legnagyobb s amellett biztos jövedelmet remélheti, hanem konzervatív hajlamait követve, a régóta megszokott s a mostani viszonyokba már bele nem illő gazdálkodási módhoz ragaszkodik.

E tekintetben csak azon általánosan tapasztalható jelenségre kívánok hivatkozni, hogy nagyon sok birtokon még most is a tulerejtetett gabonatermesztés járja, a takarmánytermesztés és állattartás pedig semmi arányban nincs a szántóföld terjedelmével.

Körútam alkalmával több oly gazdaságot láttam, ahol a búzát az árpa, ezt a rozs s a rozst a zab követi sőt némely helyütt trágyázott zabtarlóba vetik a búzát, a répa s a kevés takarmány pedig egyes gabonának nem alkalmas, részleteken természetlik.

Ilyen rendszer mellett lehet-e aztán csodálkozni, ha a gabona még 4 magot sem ad; de még ott is, hol rendszeresebb hármast nyomást követnek s őszi gabona után csak tavaszt és ezután fekete vagy zöldugart következtenek, sem érnek el kat. holdanként 6-7 métermázsánál többet, minek értéke természetesen alig fedezi a bár csekély természeti költséget.

Ha ily viszonyok közt a takarmánytermesztés kiterjesztése, ezzel karöltve okszerűbb vetélforgó megállapítása, továbbá az állattartás és ezzel az annyira fontos trágyatermelés fokozása hozatik javaslatba, ettől rendszerint idegenkednek, habár egyszerű számítással minden kétséget kizárólag kimutatható, hogy ily viszonyok között a takarmányfélék, de különösen a lóher és luczerna termesztése határozottan jövedelmezőbb a forszírozott gabonatermesztésnél s hogy a gabona területi megszorítása korántsem azt jelenti, hogy a terméseknek is ily arányban kell leszállaniok, mivel az okszerűbb forgó és a bővebb trágyázás folytán a gabonatermek oly arányban emelkedhetnek, hogy a nagyobb termés a csökkentett területet ellensúlyozza.

Ismerek egy gazdaságot, melyben azelőtt a hármast nyomású rendszert követték; ott 100 holdból 66 ot gabonával vetettek el és az átlagos termés holdanként csak 7 q-t, összesen tehát 462 mmázsát tett, míg későbbben, helyesebb négyes forgó mellett ugyanezen földeken 50 holdról a 9 mm. 450 mmázsát vagyis majdnem ugyanannyit arattak, mint azelőtt a 66 holdról, de azonkívül fenmaradt még 16 hold egyéb termények számára.

Hasonló, a helytelen rendszeren alapuló hibákkal gyakran az állattenyésztés, a hizlalás és tejgazdaság terén is találkozunk, minek természetes folyománya a takarmány rossz értékesítése, a nyert trágya drága volta és az állattenyésztés csekély jövedelme, minélfogva ily viszonyok közt a takarmánytermesztés és állattenyésztés nagyobb szabású kiterjesztésétől ösztönyszerűen irtóznak.

Pedig ma már minden értelmes gazda a sikeres gazdálkodás alapfeltételének elismeri azt, hogy az állatok okszerű és bőséges takarmányozása és a szántóföld megfelelő trágyázása nélkül, mely intézkedések egymással a legszorosabb nexusban vannak, sem az állattartásnál, sem a növénytermesztésnél megfelelő s tartós jövedelemre nem számíthatunk s ha mindennek dacára a magyar gazdák tekintélyes része ezen követelményeknek még sem tesz eleget, ennek okát vagy az ezen intézkedésekhez szükséges üzleti tüke hiányában kell keresnünk, vagy a magyar gazda egy további feltűnő jellemvonásában, hogy nem szereti szabad tőkét birtokába befektetni, mert többre becsüli az értékpapírok biztos kamatját.

E tekintetben számos zsidó földirtokos és haszonbérő a tipikus magyar gazda homlok-egyenese ellentéte, mert épugy, mint az angol farmer, arra törekszik, hogy birtoka segítségével minél több üzleti tőkét minél magasabban kamatoztasson, meg lévén róla győződve, hogy a gazdasági üzembe okszerűen befektetett tüke a jelenlegi viszonyok közt is dus kamatot hajt s hogy birtokunk után megfelelő jövedelemre csak úgy számíthatunk, ha ezt előzetesen tőkével kellően megtermékenyítjük.

Ösmerünk uradalmi bérloket, akik a birtokosnak jóval nagyobb bért fizetnek, mint a minőt azelőtt a házi kezelés mellett élvezett s mindazáltal boldogulnak, csak azért mert helyesebb üzleti elvek szerint járnak el bérletük berendezésénél és kezelésénél, ami szintén elvitázhatatlan érv Várady urnak fentebb idézett állítása mellett.

Azonban a magyar középbirtokosok tekintélyes része — tisztelet a kivételnek — még egy másik közös bajban is leledzik, abban t. i. hogy életmódja nem áll arányban birtoka jövedelmével, hogy a tágabb értelemben vett háztartás a gyermekek neveltetése és reprezentálás jóval nagyobb költséggel jár, semhogy a rendes jövedelemből kitellenék.

Az aránylag kis birtokon ott látjuk a nagy fényes kastélyt, de hiányzanak megfőelő istállók s trágyatelepek, a diszes régyes fogatok mellett hiányzik a szükséges igazfogat, a drága disztárgyakkal felszerelt szalonok mellett a gazdaság a legszükségesebb gépeket nélkülözi; fényes vendég-ellátásra telik, de gazdasági befektetésekre nem s az ilyen gazdálkodás nagyon is megbosszulja magát, mert a hiányzó jövedelmet kölcsönökkel kell pótolni, a kiadás nöttön nő s a bukás ily gazdálkodás rendes vége.

Ennek a bajnak alapokát pedig nevelési rendszerünkben látom, mely a társadalom-gazdasági nevelést ugyszólván teljesen mellőzi, minélfogva a fiatal nemzedékbe rendszerint sokkal nagyobb igények oltatnak be, semhogy ezeket a reá váró jövedelemből kielégíthetné annál is inkább, mivel nálunk a keresetre való nevelés is nagyon gyenge lábón áll.

E tekintetben pedig utánzásra méltó mintául az angol birtokos osztály szolgálhatna, melynek egyik főelve, hogy a megfelelő birtokban nem részesíthető, fiórkösök jövője akár a hadseregnél, akár az ipari s kereskedelmi vállalatoknál megfelelő kiképzés útján biztosítható.

Bocsánat ezen kitérésért, de minthogy a magyar középbirtokos osztály nagy nemzeti, politikai, kulturális és közgazdasági hivatását el kell ismernünk, egyes tagjainak kidülésével pedig nemzetünk ezredéves épületének egy-egy oszlopát látjuk romba dűlni, azért kellett minden melléktekinetet mellőzve, a fenforgó bajok valódi kufurrásairól a leplet lehuzni, mert csak ha a baj okait ismerjük, gondoskodhatunk annak orvoslásáról is.

Ezen fejtegetések szerint tehát a magyar mezőgazdaság válságos helyzetének főokát nemcsak abban látom, hogy gazdáink a tulajdonképi adás-vételi ügyletek lebonyolításánál üzleti érdekeiket általában nem érvényesítik

kellőképpen, — mi tekintetben különben a szövetkezés fokozatos terjedése agrártársadalmunknak máris kiváló szolgálatot tesz, — hanem sokkal életbevágóbb hibának tekintem, hogy a gazdaságok nagy része nincs tervszerűen, az okszerű oekonomia szabályai szerint berendezve, minélfogva az ily gazdaságok jövedelme nemcsak csekély, hanem amellett még felette ingadozó is és ha ehhez még a csekély jövedelemmel semmi arányban nem álló költségek járul, az anyagi boldogulás útja teljesen el van zárva.

Ellenben ahol a gazdaság okszerű berendezése és kezelése által megfelelő jövedelem biztosítása eléretett és a legtágabb értelemben vett háztartás költsége ezen jövedelemmel arányba hozatott ott a jelenlegi sanyaru viszonyok dacára sincs komoly ok az aggodalomra, mint ezt jól situált birtokosainknak még mindig tekintélyes száma igazolja.

Hensch Árpád.

SZŐLŐSZET, KERTÉSZET.

Rovatvezető: Angyal Dezső.

Szőlőtelepítés nyírségi homokon.

K. M. ur alábbi kérdést intézte hozzánk:

Nyírségi homokon nagyobb területet szándékozván szőlővel betelepíteni; tájékozásul szives felvilágosítást kérek a következőkre nézve:

1. Mivel a sulyt inkább a minőségre, mint a tömegtermelésre fektetem, melyek azon fajok, amelyek kielégítő terméshozam mellett a legértékesebb bort, illetve csemegeszőlőt szolgáltatják.

2. Melyek azon fajok, amelyek hasonló időben érnek és hasonmiveltetést kívánunk és ez okból egymás szomszédságába ültetendők; és melyek azok, amelyek váltósortokba ültetést kívánunk?

3. Mily sor- és tőketávolság a legmegfelelőbb homoki szőlőnek általában?

4. Feltétlenül szükséges-e homoktalajon a rigolozás, vagy megfelelő a futóárkokba ültetés is?

5. Mi előnye van a gyökeres vesszőültetésnek a sima vessző felett és viszont?

6. Hol szerezhetem be fajtisza, kifogástalan minőségben és lehetőleg jutányos áron a szükséges vesszőket?

1. Ha a minőségre kívánja a sulyt helyezni és mégis kielégítő terméseket is óhajt, úgy ültessen: *Olasz rizlinget, Szerémi zödel, Ezerjót, Erdeit és Veltelini pirost fehér bornak, Nagy burgundit, Cabernet és Merlot vörös bornak. Asztali, illetve csemegeszőlőnek: Chasselas rouge, Chass. rouge croquant, Chasselas blanc, Chasselas blanc croquant, Chasselas Tokaj angevinet, Chass. Napoleont, Muscát Ottonel, Chass. musque blanc. (Passa-tutti) Muscát frontignan rouget, Muscát Hamburgot és Ezeréves Magyarország emléket.*

2. A felsorolt fajták közül a Chasselasok kezdik meg az érést és mint legtartósabbak érdemlik meg az első helyet. Szándékosan kihagytam a Madelainokat! mert ezek érnek ugyan a legkorábban, de az angevine nagyon rug még akkor is, ha váltakozó sorokba pl. Oportói késsel ültetik, a royal meg rosszul türi a szállítást és így ezek nem érdemlik meg a nagyobb mérvű termesztést. A felemlített fajták egymás mellé ültethetők és nagyjából egyforma miveltetést igényelnek. Legfeljebb a Cabernet, Merlot Muscát, Hamburg, Chass. Napoleon és a Muscát frontignan rouge fognak félszálvesszős miveltetést igényelni, amit a tapasztalat fog megmutatni.

3. Homoki szőlőnél a legmegfelelőbb távolság az, ha a sorok is, a tőkék is 120 cm.-re állanak. Egy méternél azonban közelebb semmi körülmények között nem volna ajánlatos tenni.

4. Homoktalajon feltétlenül szükséges a rigolozás már azért is, hogy a cserebogár

pajorjai gondosan kiszedessenek. Egyszerűen futóárkba ültetni, mint ezt számos balsikerű eset bizonyítja: egyáltalában nem ajánlható.

5. A gyökeres vessző ültetésnek a sima vessző felett egyedüli előnye az, hogy biztonságban megfogamzik. Hátránya viszont az, hogy többbe kerül és jóval lassabb munka. Helyesen az jár el, ki teljesen érett, hiba nélküli és jól előkészített sima vesszőt ültet és minden fajtából, néhány száz darabot eliskoláz, hogy ezekkel, mint gyökeres vesszőkkel egy év után a hiányokat pótolhassa.

6. Már sokszor megírtuk, hogy beszerzési forrásokat nem ajánlunk; mert mi senkiért jót nem állunk. Tessék tehát ez ügyben a kerületi szőlészeti felügyelőhöz fordulni, esetleg a telepítésnél az ő tanácsát is igénybe venni; mert ki mai napság a kellő tapasztalatok nélkül fog a szőlőtelepítéshez, könnyen kudarcot vallhat. A kerületi felügyelő, ha nem csalódom, Henrik József, lakik Debreczenben, vagy Szegeden, ki a helyszínére is kiszállva adja meg a szükséges utmutatásokat.

A. D.

Élősövény készítés.

W. Zs. ur alábbi kérdést intézte hozzánk:

Két kat. hold kertét élősövényvel szeretnék körül keríteni, kérek utasítást, hogy milyen mód volna a legjobb és legrövidebb? Kínél szerethető be az az ültetendő fáska esetleg annak magja, mikor ültessem és hogyan?

Ambátor mi kertek bekerítésére az élősövényt nem tartjuk elegendő jónak, még akkor sem, ha az teljesen szabályszerűen lett is készítve; mert annak gyökerei a kerthől néhány métert a maguk számára foglalnak le és így nemcsak érzékeny terület veszteséget okoznak, hanem a nyulak, a gyümölcsösök eme vémei ellen, sohasem nyújtanak teljes védelmet, úgy, hogy mi a legolcsóbb nád, vagy fonott rózse kerítést is szívesebben elfogadjuk mint az élősövényt, ha mégis ilyent kíván készíteni, úgy a fekvés és talaj minőségét kellene ismernünk, hogy azt a fa, vagy cserjefélet ajánlhassuk a melyik az adott viszonyok között jól fog tenyészni.

Ez adatok hiányában felsorolunk néhány sövénynek alkalmas növényt. Tessék körül nézni határában és amelyik ott jól diszlik és el nem fagy, azt ültetni. Ilyennek volnának: *Gleditschia Aria Canthos*, = Tüskés lepényfa, *Maclura aurantiaca* = Ozágok narancsa, *Tamarix gallica* = Tamariskafa, *Morus alba* = Szederfa, *Svet bryar* = Svéd- vagy illatos sövényrózsa, *Rhamnus Catartica* = Varju tövis, *Crataegus oxyalanta* = Csere galagonya és *Picea excelsa* = Luczfenyő.

Ezek a maguk helyén nemcsak mind jó sövényt szolgáltatnak; hanem kielégítik egyúttal mind amaz igényeket is amelyeket egy élősövénytől megkívánunk. Ennek dacára is a *Gleditschia*, *Maclura* és a *Luczfenyő* különösen is figyelmet érdemelnek, miért is első-sorban ezt ajánljuk, feltéve, hogy tenyészfeltételeik megvannak a vidéken. Az első kettőből fonott az utóbbiból egy közönséges sövényt ajánlatos készíteni.

A fonott sövény a legcélszerűbben úgy készü, hogy a kert határát 1 méter szélességben most ősszel 70 cm. mélyre megforgatja. Tavasszal vásárol egyéves *Gleditschia* v. *Maclura* csemétéket, vagy ha maga kívánja a csemétéket előállítani úgy magvat szerez be és úgy mint a közönséges akác magvat, vetés előtt páczolja és egy év után fog hozzá a sövény készítéshez. Az erőteljes egyéves csemétéket 20 cm. távolságra egymástól egy sorba elülteti a forgatott földszalag közepére, gyökereiket természetesen megfelelően visszameletszí, ültetés után pedig jól beiszapolja őket és hogy a talaj hamar ki ne száradjon: rövid szalmastrágyával, két ujnyi vastagon beborítja.

A szárazakat ültetés után 20—25 cm. re visszakurtítja. A megmaradó csemétéket foltozásra külön helyre eliskolázza és ezzel az első évi munka, leszámítván a kapálást és szárazság idején az öntözést, — jóformán készen van. Mivel pedig néhány évig a sövény maga is védelemre szorul, azért tanácsos 4—6 m. távolságra vastagabb karókat, vagy vékonyabb fajta cölöpöket a növényvel egy vonalba leálni és ezekhez 40 cm. távolságra egymástól 4 sor sodronyt vízszintesen kifeszíteni, a melyhez egyúttal a hajtások hozzá lesznek kötve.

A második év tavaszán a netaláni hiányok kipótolatnak és az egész ültetvény a földtől számítva 5 cm. re metszetik vissza, hogy erőteljes hajtások fejlődjenek. Május vége felé a növény újra átlesz nézve és minden tövön a sövény vonalában álló 2—2 hajtás érintetlen hagyása mellett, a többinek a hegye elesipetik, hogy az erő ezekbe tödulva gyors és élénk növekedésre serkentse őket. Ezek után az első év teendői jóformán megismétlődnek, legfőleg azzal a csekély eltéréssel, hogy ha az egyszer már lekurtított hajtások egyik-másika ismét élénk növekedésnek indulna, azt újból visszakurtítjuk.

A harmadik évben a tél utolján kezdetét veszi a sövény összefonása, mely célra két ember alkalmazandó. Mindenekelőtt a két villaszerűen álló karvessző 50—60 cm. re egy alkalmas rügy felett visszametszetik és úgy

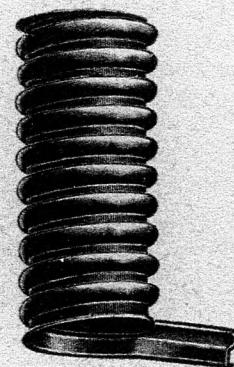
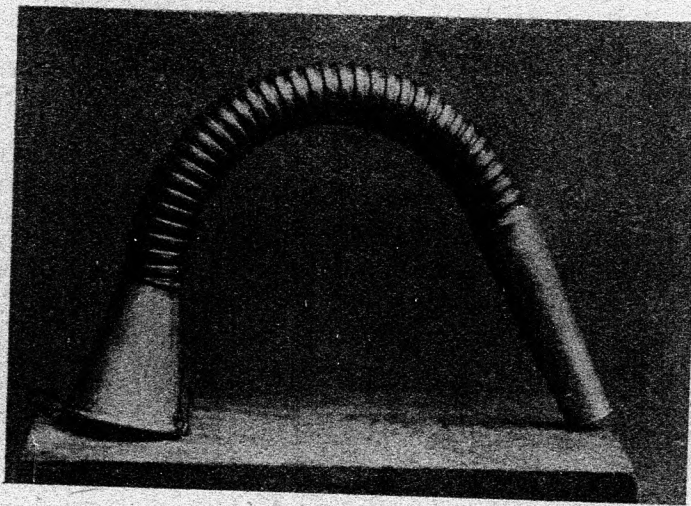
második évtől kezdve — május hónapban — oldalait és hegyeit visszametszik, miáltal egy sűrű átláthatatlan sövényt nyerünk, mely lassan halad ugyan felfelé, de annál tartósabb és a szemet tőlen is gyönyörkedtető zöldjével felette kellemes látványt nyújt, minderről mindazok tanúságot tehetnek, kik akár a kertészeti tanintézet élősövényeit, akár a Salzburg és München közötti vasut mentén elhuzadó fenyő-sövényt figyelmükre méltatták, hol láthatták, hogy ez utóbbi helyeken díszítésül bizonyos távolságokban még csonkagulatok is neveltek, ami nem okvetlenül szükséges. Végül a cseméték beszerzésére, mint mindenkor tesszük, ezúttal sem ajánlunk forrást, mert mi senkiért felelősséget nem vállalunk és senkit más hátrányára előnyben nem részesítünk. Tessék valamelyik erdészeti fái-kolához fordulni, vagy akár a lapok hirdetési rovatát átrézni, található ott elég ajánlat. A. D.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Ifj. Sporzon Pál.

Legujabb szabadalmazott „Hydra” vetőgéptölcsér.

A gazdaközönségnek a mai napig nagyon sok panasza volt a vetőgéptölcsérekre, miután

112. és 113. sz. ábra. Hydra vetőgéptölcsér.

fonatik össze, hogy csupa koczkák támadjanak, mely célból ott, hol szükséges az egyes karok füzvesszővel is megerősítettnek. Az előző nyáron bekurtított részek pedig 3—4 rügyre metszetnek vissza, hogy átnéztük a sövényt és ismét kiválasztjuk minden karon a megfelelő irányba álló hajtást a többit pedig lekurtítjuk vagy esetleg vízszintesen akoczkák között fonjuk el, melyet nyáron át esetleg még megismétlünk.

A negyedik és a következő években szinte úgy haladunk a sövényvel felfelé, hogy évenként 50—60 cm. legyen az emelkedés. Ha a sövény aztán elérte a 2 m. magasságot, akkor a karok vesszőit vízszintesen úgy fonjuk el, hogy amely mintegy korcort képezzenek. Ez időtől kezdve nyáron a nyírás, télen az oldalrészek metszése, esetleg vízszintesen való elfonása végeztetik. A sövény nyírására és metszésére nézve meg kell még jegyezmem azt, hogy az úgy végzendő, hogy az alja mindenkor szélesebb legyen, mint a hegye, hogy a világosság és harmat az alsó részeket is érje, különben azok idő előtt elhalnak és a sövény felkopaszodik. Ugyan ez okból a kapálást sem szabad elhanyagolni, mert a gyomok is beárnyékolják a sövény alját és siettetik annak felkopaszodását.

A luczfenyőből készíthető közönséges sövénynél a 2—3 éves csemétéket szinte egy sorba 20—25 cm. távolságra ültetjük és a

azok rendszeren munkaközben mentek tönkre és így kijavításuk vagy pótlásuk a vetés folytathatóságát megakadályozta.

A pforzheimi fémtömlőgyár társaság, amely a hajlékony fémtömlők gyártásával foglalkozik, a gazdasági szakértők meghallgatása és a megtartott próbák után, azon tapasztalatra jutott, hogy fémtömlői előnyös tulajdonságaiknál fogva, a vetőgépekhez tölcseleknek rendkívül alkalmasak. Hosszu kísérletek után sikerült oly fémtömlőt előállítani, amely nem drágább, mint a régi vetőgéptölcsér, de annak összes hiányait pótolja és a legkényesebb igényeket kielégíti. Ennek bizonyosságául szolgál azon körülmény is, hogy rövid idő óta úgy hazánkban, mint a külföldön már is nagy kelendőségnek örvend.

Ezen fémtömlő 28 és 30 mm. belső átméretben egy csavarszerűleg hajlított acélszalagból (nem pedig bádoglemezéből) készül, melynek behajlított élezett szélei (112. és 113-ik ábra) oly szorosan vannak egymásba sajtolva, hogy azok bármely külső erőszak mellett sem távolodnak el egymástól és ellentállnak minden elgörbülésnek. Az ily módon előállított tömlő hajlékony, mint a gummi és ruganyosabb, mint bármely más vetőgéptölcsér, sohasem törékfala van, a vetőmag csakis a rendeltetési helyére juthat.

Ezem tömlő 25—40 cm. hosszúságban az egyik végén egy bádog tölcserrel, a más-

kon egy rövidke kifolyó bádogsóval felszerelve, oly vetőgéptőlcsért ad a gazda kezébe, melynél jobbat, czélszerűbbet és tartósabbat nem is kívánhat. Egy szóval ezen vetőgéptőlcsét a vetőgéptőlcsérek utolsó és legjelentékenyebb javításának tekinthetjük. A tömlők rendkívüli előnyeit a gazdasági gépgyárosok egyrésze már felismerte, amennyiben vetőgépeiknél azokat alkalmazza.*

A kész tölcsérek elárúsításával minden jelentékenyebb műszaki kereskedő foglalkozik, míg a tömlőt a pforzheimi gyár magyarországi képviselőse Fodor Ödön (Budapest, VII., Kertész-utca 41.) szállítja, aki különben a gyárral megállapodásra jutott, hogy a tömlők már a jövő évben hazánkban gyártassanak.

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Zalka Zsigmond.

Milyen legyen a malátaszérü ?

A szeszgyártásnak egyik legfontosabb anyaga a zöldmaláta, amelynek segítségével a gőzlőben szétfőtt keményítő tartalmu nyersanyag elcukrosítása történik.

A gabonafélék csirázása alatt azokban egy euzym az u. n. diasztaze (amylaze) képződik, amelynek azon sajátága van, hogy az elcsirésedett keményítőt, amely erjedésre nem képes, erjedésre képes cukorra alakítja át és egyúttal el is folyósítja. Minnél nagyobb cukrosító és elfolyósító képességgel bír a maláta, annál kevesebb abból a szükséglet.

A szeszfőzőnek tehát egyik feladata kell, hogy legyen, minél nagyobb cukrosító és folyósító képességgel bíró zöldmalátát előállítani. Erre azonban nem csupán csak a malátázásra használt gabonaféléknek s a malátázás kivitelének, hanem magának a szérűnek is nagy befolyása van, úgy hogy vannak egyes szeszgyárak, amelyekben jó minőségű zöldmalátát előállítani éppen a malátaszérü rosszasságánál fogva egyáltalán nem is lehet.

Ez okból talán nem végezték fölösleges munkát, ha a következőkben röviden megfelelek azon kérdésre, hogy milyen legyen a jó malátaszérü.

A jó malátaszérütől elsősorban is megkivánjuk azt, hogy annak hőmérséklete egyenletes legyen s azt sem a gyári helyiségek sem a külső levegő hőmérséklete be ne folyásolja. A csirázásra legkedvezőbb a 10—15° C.-nyi hőmérséklet, amennyiben is nagy cukrosító képességgel bíró ugynevezett kinótt malátát — amelynek csirázata 14—21 napig tart — csakis ily alacsony hőfoku szérűben állíthatunk elő.

Ezen alacsony és állandó hőmérsékletet legkönnyebben úgy érjük el, ha a szérüt pinczeszerűleg 1¹/₂—3 méternyire a földalé építjük oly módon, hogy az a gyári helyiségek alatt legyen. Lehet azonban a szérüt a föld fölé is építeni, ez esetben azonban gondoskodni kell arról, hogy a külső hőmérséklet befolyásának vastag, esetleg kettős falak építése a déli és éjszaki oldalnak esetleg földdel való feltöltése által gátat vessünk.

A hőmérséklet az alacsonyabb helyiségekben állandóbb lévén, mint a magasakban, ez okból a pince magassága a 2—3 métert meg ne haladja. Hogy a szérü hőmérséklete felülről ne befolyásoltassék legczélszerűbb a tetőt boltosan készíteni.

A szérü második kelléke, hogy tisztán tartható legyen. Ha a szérü nem tartható tisztán, úgy kifogástalan malátát készíteni nem lehet, amennyiben is a szérűben mindenféle ártalmas apró szervezetek vernek tanyát s a gabonafélékre átmenve, azt megpenészesítik.

* Amennyiben fent leírt vetőgéptőlcsér a gyakorlatban is jónak fog bizonyulni, örvendetes haladásnak nevezhető fenti újítás.

Innen van az, hogy egyes szérűkben a legjobb minőségű, egészséges árpából sem sikerül kifogástalan, penészmentes malátát készíteni, minthogy a csirázata czéljából kiterített árpa a falak vagy a padlózat által inficiáltatik.

Nagyon sok szeszgyárban láthatjuk, hogy a mészzel vakolt falak egész vastag penész réteggel vannak bevonva. A méz kitűnő talaja az apró szervezeteknek és így nem csoda, hogy azon helyeken ahol a nedves árpával érintkeznek, a penész azonnal tanyát ver és csakhamar az egész falat ellepi. Ezt meggátlandó, a szérü falait legalább is egy méternyi magasságban vonassuk be cemenettel, vagy pedig zománcfestékek is mosható úgy vízzel, valamint antiszeptikus anyagokkal. A cement vagy festék felett a fal lehet vakolva, de maradhat vakolás nélkül is.

Minthogy a nedves gabona a szérü padlójára lesz csirázata czéljából szétterelve, természetesen, hogy a padlót csakis oly anyagokból kell készíteni, amelyek a penészképződést meggátolják, de egyúttal tisztán is tarthatók. A padlót tehát beton, cement vagy aszfaltból kell készíteni, de lehet keramit, kelheimi lapok, vagy élére állítottéglából is előállítani, ez utóbbi esetben azonban a beagyazásra cement használandó.

Hogy az árpáról leszivárgó víz, továbbá a szérü tisztogatására használt mosó víz lefolyáson, a szérü padlóját lejtőre kell készíteni s a lejtőn lefolyó vizet csatornába vezetni.

Az építkezésnél a szérűn a farészeket mellőzni kell, mert a fa nedvesség behatása alatt igen könnyen korhadásnak indul és tanyájává válik mindenféle apró szervezetnek. Ez okból ha pl. a szérűben oszlopokat kell alkalmazni, ezeket készítsük vasból és a rozsdásodás meggátolása czéljából vonassuk be lakkfestékekkel.

Egyik igen lényeges és fontos kelléke a jó szérűnek az hogy kellőleg szellőztethető legyen.

A csirázási folyamat oxidáció, amelynél szén-sav fejlődik. A szén-sav a levegőnél nehezebb lévén, a maláta rakások felett gyűl össze s a malátát elzárja a csirázáshoz szükséges oxigéntől, aminek eredménye a penészképződés.

Minthogy a szén-sav a levegőnél nehezebb és a szérü alsó részeit foglalja el, ez okból a szellőztetés nem valami egyszerű dolog. Még legczélszerűbb ott, ahol a szérü a föld fölé van építve. Ez esetben ugyanis a szellőztetés könnyen végezhető egymásnak átellenében lévő, a padlótól 0.4—0.6 méternyi magasságban épített ablakok segítségével. Az ablakok szélessége körülbelül 0.6, magassága 0.4 m. legyen. A szellőztetés oly módon hajtható végre, hogy az átellenes ablakokat váltakozva kinyitjuk. A szellőztetést télen legczélszerűbb a déli, nyáron vagy melegebb tavaszi, őszi napokon hajnalban végezni.

Az oly szérűkben, a melyek pinczeszerűleg a föld alá vannak építve, a szellőztetés ily módon nem hajtható végre, mert ha az ablakokat a föld felett, közvetlenül a szérü boltozata alatt vágatjuk, így az ablakok kinyitása által előidézett légáram a padlózatot elterülő szén-savréteget nem huzza ki.

Az ily szérűkben úgy járunk el, hogy a falakba kéményeket huzatunk s a kéményekben a padlózat felszínétől 40 cm.-nyire, valamint a szérü boltozata alatt is egy-egy kis deszka tolvál elzárható nyílást készítettünk. Szellőztetés czéljából a tolvájtocskát váltakozva, vagyis úgy nyitjuk ki, hogy az egyik oldalon az alsót, ennek ellenében a felsőt.

Kitűnően szellőztethető a malátaszérü, ha a szérü falaiban kéményeket huzatunk s ezeknek alsó, a padlózattól 40 cm.-nyire álló végén vasrostlyt helyezünk el, amelyen szalmát meggyújtva, erős légáramot idézünk elő,

amely a szén-savat maga után kihuzza. Ugyanezen czélt érjük el akkor is, ha a szellőztető csatornákat a gőzkazán tüzelő rostélyára vezetjük be.

Ha a malátaszérü ablakait a napfény éri, úgy czélszerű az ablakokat vastagon bemeszelteni, vagy kék üveggel bevágtatni. Nem azért, mintha a világosság a malátának ártana, hanem azért, mert ahol a napsugarak a malátát érik, ott nagyobb a felmelegedés, a maláta gyorsabban csirázik s így a maláta egyenetlen lesz.

Rendszerint a malátaszérűben szokott elhelyezve lenni az áztatókád is. Ha csak lehetséges, az áztatókádat jobb egy külön, a szérütől elzárt helyiségbe állítani, minthogy ekkor eleje vétetik annak, hogy a gabonának az áztatóba eresztése alkalmával elszáló por és apró szervezetek csirája a malátára reá rakódjon és annak megpenészesedését vonja maga után. Legjobb, ha az áztató a szérü felett van, úgy, hogy az ázott gabona közvetlenül a szérűbe eresztethető le.

A szérü nagysága attól függ, hogy hány napig akarjuk a malátát csiráztatni és mekkora a maláta szükséglet. Minthogy ma már tudjuk azt, hogy a kinótt maláta nagyobb cukrosítóképesseggel bír, mint a ki nem nőtt, természetesen minden ujonnan épített szeszgyárban akkora szérüt kell készíteni, hogy abban a csirázata legalább is 14 napig, de jobb ha 20—21 napig tartson. E czélra minden hektoliter előállítandó szeszre 20 m² számíthatunk s így egy 7 hl. napi termelésű szeszgyárnak 140 m² alapterületű szérűre van szüksége.

Az eddigiekben szözlottam arról, hogy milyen legyen a malátaszérü? Az elmondottak figyelembevételével kell tehát egy ujonnan épített szeszgyár malátaszérűjét elkészíteni. Nem mulaszthatom el azonban, hogy fel ne említsem, mit csináljanak azon szeszgyárak, amelyek már üzemben vannak és amelyeknek a már meglévő viszonyokkal kell megalkudniok.

Sajnos, hogy már meglévő hazai szeszgyáraink nagy részében jó minőségű malátát előállítani éppen a szérü rosszassága miatt nem lehet. Hány szeszgyár van az országban, amelyben a szérüt isállóból készítették, amelyben szellőztetésről szó sem lehet. Amelyek falai ujjnyi vastag penésztéggel vannak borítva. Hány olyan szérü van, amelynek teteje csak egyszerűen gerendákra helyezett deszkából van. Az ily szérűkben láthatjuk, hogy a tetőzet állandóan nedves, minthogy a vizgőzők a külső hideg levegő behatása folytán lecsapódnak, a deszkákat gerendákat elkorhasztják s a lecsapogó vízben az apró szervezetek ezrei kerülnek a szérűn csirázó gabonára.

Természetes, hogy ily körülmények között jó maláta készítéséről szó sem lehet s ha az ily szérűkbe bemelegyünk, azonnal megüti orrunkat a doh, a penész szaga.

Ha már az ily szérü át nem építhető, vagy ha a szeszgyár tulajdonosa sajnál egy pár száz forintot, úgy legalább meg kellene tennie mindazt, a mi csekély költséggel a szérü javítására és tisztántartására kivihető. Így első sorban is gondoskodni kell a szellőztetésről, ami néhány kémény behúzásával lehetővé válik. A farészeket deszficiáló anyagokkal kell bevonatni; e czélra igen megfelelő a karbolineum, kátrány, vagy pedig a Lutz Ede és társa pozsonyi festégyárban készített „Mikrosol”. A boltozat lehűlésének meggátolása czéljából a padlózat szalma vagy takarmánynemű helyezendő el. Az oldal-falak egy méternyi magasságban vonassanak be cemenettel, vagy zománcfestékekkel.

Ha mindezeket megtesszük, úgy a rossz szérűben is jó minőségű maláta állítható elő, a mi a malátaszükséglet apasztásával és így az üzemi költségek csökkenésével jár. Az a

költség mi a szerű javítására, rendbehozatalára fordítottak, busásan visszatérül a maláta megtakarításban.

Zalka Zsigmond.

Budapesti m. kir. állami magvizsgáló állomás közleményei.

Mire legyünk figyelemmel államilag ólomzárolt vetőmag beszerzésénél.

— Együttal felelet hasonlírtányu kérdézőkördésekre. —

A vetőmagvak forgalombahozatalával foglalkozó magkereskedő — még ha csak viszontelárúsító is — az általa elárúsított vetőmagvak csiraképeségéért és egyéb tulajdonságaiért az 1895. évi XLVI. t.-cz. értelmében szavatolni tartozik. Mely szerint: „A vető- és fűmagvak csak az eladó nevének, az illető magfajának, tisztaságának, csiraképeségének %-ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba.” Téved tehát az, aki azt hiszi, hogy ki nem kelt vetőmagjaiért a töle vetőmagot vásárló gazdákkal szemben a felelősséget magáról elháríthatja. A gazda rosszul csirázó vetőmagjaiért csak az azt eladó kereskedőtől követelhet kártérítést. Az aztán a kereskedő dolga, hogy viszontkötetelését a másik magkereskedővel szemben, akitől eladott vetőmagjait beszerzte, hogyan érvényesíti: követelhet-e kártérítést vagy sem.

Azon magkereskedő cégtől követeljen tehát kártérítést, amelytől ki nem kelt vetőmagjait vásárolta. Ha a szállított magvak tényleg nem feleltek meg a vásárlás alkalmával kikötött feltételeknek, jogait azzal szemben per útján is érvényesítheti. Erre nézve azonban kérje ki egy ügyvéd tanácsát.

Bármiként bonyolítottatott is le annak idején a magvásárlási ügyet s akár volt az feltételhez köve, akár nem; kötelessége lett volna átvételkor — már csak a maga megnyugtató szemponyjából is — valamely magvizsgáló állomás igénybevételével meggyőződést szerezni, hogy a szállított vetőmag bir-e a követelményeknek megfelelő olyan tulajdonságokkal (csiraképeség stb.), hogy azt jó hirnevének kockázatát nélkül adhassa el a bizalommal hozzáfördülő, azon gazdaközönségnek, melylyel egyéb üzleti összeköttetései folytán is lépten-nyomon érintkezik.

Igaz, hogy arankamentességre ólomzárolás alkalmával, ha a magvizsgáló látja, hogy az áru régi vagy régivel kevert, azt visszautasítja... Régi v. régivel kevert hereféle magot tehát a magyar magvizsgáló állomások nem ólomzárolnak. Ez azonban nem zárja ki, hogy állami ólomzárral ellátott régi, csiraképeségében talán meg is fogyatkozott áru a forgalomban ne legyen. Hiszen a magkereskedő a raktáron maradt, el nem adott plombozott áruját is értékesíteni igyekszik s a következő években azt is eladja; még pedig rendszerint a tapasztalatlanabb vevőjének és azon viszontelárúsítóknak, kik a mag minőségére való tekintet nélkül, annak csak olcsóságát nézik, hogy mentül többet nyerhessenek rajta. A budapesti magvizsgáló állomás ép ez okból írja rá az ólomzárolásnál használt bárcza mindkét felére az ólomzárolás keltét.

Gyakran láthatunk olyan ólomzárolt heremagot is, mely daczára, hogy csak a legutóbbi évadban ólomzáróltatott, a hanyag, rossz, szakszerűtlen raktári kezelés miatt már tavaszra egészen barna és annyira tele van apró kis élő atkával, hogy az egész heremagtömeg hangyabolyszerűen mozog. Az ilyen áru a benne levő sok elhalt és élő atka, továbbá az atkák petéje és ürüléke következtében nagyon poros kinézésű és kellemetlen, rossz szagú. Akárhány esetben pedig ehhez járul még a

magnak a raktár nedvessége által okozott megpenészedése és megfűlledése is. A magkereskedő az ilyen áru eladásánál is a vevő tapasztalatlanságára számít.

Nem lesz fölösleges dolog s érdekelti fogja úgy az államilag ólomzárolt magot vásárló gazdaközönséget, mint a viszontelárúsító kereskedőket, ha elősoroljuk a gyakorlatban előforduló azon visszaélések különböző módjait, melyeket egyik-másik furfangos, lelkiismeretlen magkereskedő szokott kiszélni és alkalmazni azért, hogy az ő rossz magját, ólomzáróltként jobb árban adhassa, miáltal a gazdának igen gyakran kellemetlenséget és néha óriási kárt okozhat.

A lelkiismeretlen magkereskedő, aki nem tartja bünnnek a tisztességtelen manipulációk útján való vagyongyűjtést, mindenekelőtt hamisító anyagokról gondoskodik. Ezen hamisító anyagokat (kóherét, régi rossz csiraképtelen olcsó magot, értéktelen arankás rostaaljat, „ó-francia” és amerikai magot) rendszeren jó eleve, még a magidény elején szerzi be. Tartó raktáron jó magvakat is szűkség esetére, de fő jövedelmi forrását az ezen hamisító anyagok felhasználásával előállított gyenge, selejtes áru képezi, melyet részint a jóhiszemű, de tapasztalatlan, részint pedig a magafajta (biztos Kundschaft) viszontelárúsítóknak ad el. Pl. egy magkereskedő az ezévi igen magas löhere-árak előnyeit mentől jobban kihasználandó, potom áron nagymennyiségű, csaknem csiraképtelen (6% csiraképeségű) régi (5-6 éves) löheremagot vásárolt. Ennek egy részét úgy, amint vette, másrészt pedig nagy arankát tartalmazó amerikai löheremaggal feljavítva s magyar löhere-rostaaljjal keverten*) terjesztette elő ólomzárólt véget a budapesti magvizsgálónak. Az természetesen ezen magvak ólomzáróltatás megtagadta s megmondotta véleményét azokra nézve. A magkereskedő erre kijelentette, hogy ő csak próbát akart tenni: az tulajdonképen egy értéktelen rostaalj. Ennek daczára később mégis ólomzáróltatta (hogyan és mivel, ő tudja) és jó magas áron forgalomba is hozta. Midőn ezen árujáról a viszontelárúsítók tudomást szereztek, kapva-kaptak rajta s hamarabb széthordták, mint jobb magvait...

Ő ezt aztán helyes eljárásnak nevezi, s nyíltan is el mer dicsekedni, hogy: „En többféle magot tartok raktáron: elsőrendű jöminőségű és rosszabbminőségű gyenge magot. A gazdaközönségnek kizárólag csak elsőrendű jó magot adok, melynek csiraképeségeért szavatolok. A rosszabb minőségű gyenge magvakat csak viszontelárúsítóknak adom; ezek csiraképeségeért nem szavatolok...”

Vajjon az a viszontelárúsító mit csinál azzal a (bizományként v. pénzért) neki adott rossz csiraképtelen maggal?... Sertést hiszta vele?... Bizony nem, mert azt is eladja... Ezen szemetet, melyből talán egy szem se fog kikelni az a vidékebeli szegény kigazda vásárolja meg, akit 1-2 kilogrammnyi heremagszükségletének beszerzésére tapasztalatlansága és szegénysége kényszerít ehhez... Kapzsi lelkiismeretlenségével tehát épen azt a szegény kigazdát sújtja, akinek, — ha az ilyen lelketlen üzérkedés folytán egész jövő évi, amugy is csekély termésébe vetett reménye meghiusul — aránylag többet veszít, mintha az illető magkereskedő ur ezeket vesztitene.

Némely magkereskedő a legújabb tapasztalatok szerint az ő kétes származásu, keverék, arankás, vagy amint nevezni szokta „ó-francia” heremagját a saját bárczájával és ólompecsétjével ólomzáróltan hozza forgalomba.

*) Mivel a magvizsgáló a hereféle vetőmag származását csak az abban foglalt gyommagvakból állapíthatja meg, a kereskedő amerikai vagy amerikaival kevert heremagvaihoz, a magvizsgáló megtevésztése céljából sok gyommagot tartalmazó magyar vagy más európai löhere rostaalját szokta keverni.

A másik meg egy a budapesti magvizsgáló állomás által ólomzáróltatás alkalmával csak arankamentesnek talált, de régisége, rossz minősége miatt visszautasított (nem ólomzárólt) ugynevezett „ó-francia” heremagjait kir. közjegyzővel pecsételtette le s azon kijelentéssel adott tul rajta, hogy „a vevőnek csak arankamentes ólomzárólt mag kell, a minősége mellékes”.

Ezen árukat is persze mint „ólomzárólt magvakat” szokták eladni, de azért bölcsen elhallgatják, hogy azok nem államilag ólomzáróltak.

Van olyan magkereskedő is, aki a magyar magvizsgáló állomások által néha több ízben visszautasított, hereféle magvait külföldi magvizsgáló állomás által ólomzáróltatottan igyekszik forgalomba hozni. Ez idén is volt eset, midőn egy-két s talán több magkereskedő is a budapesti magvizsgáló állomás által amerikai származás vagy meg nem felelő minőség miatt többször visszautasított heremagjait a bécsi magvizsgáló állomás kiküldöttjével ólomzáróltatatta, pedig jól tudta, hogy az a mi szabályaink értelmében nem volt ólomzáróltatott áru.

A bécsi ólomzáróltatási módszer szigorúsága és megbízhatósága pedig úgy áll a budapestihez, mint 1:6 hoz, mert a bécsi módszer szerint métermázsánként nem, mint a budapesti magvizsgáló állomáson 3 kilogrammnyi, hanem csak 500 grammnyi mintát vizsgálnak meg. A vizsgálat eredménye tehát hatszor kevésbé megbízható. Éj ezért szereti is ezt a módszert némely magkereskedő.

A kigazdák megtevésztésének — a vidéki magkereskedők és viszontelárúsítók által alkalmazott — legegyszerűbb és legmegszokottabb módja az, hogy a kereskedő vásárol egy zsák államilag ólomzárólt magot. Azt felnyitja s a benne levő magot arankás nyersmaggal, rostaaljjal, vagy épen olyan hamisító anyaggal, amilyen rendelkezésére áll (ha más nincs, jó a homok vagy föld is, ezeket ingyen kapja), meghamisítja és így tölti vissza a zsákba. A magba felül bedugja a zsákról levett ólomzáróltatási bárczát és ezen anyagot árulja mint államilag ólomzárólt vetőmagot. Ha elfogy, a zsákot újra megtölti. Ilyen formán államilag ólomzárólt magként nagy mennyiségű, egészen értéktelen, sőt veszedelmes arankás rostaaljat és tisztán hamisító anyagokat is hoznak löhere és luczerna gyanánt forgalomba.

Még ennél súlyosabb visszaélések és hamisításokat is követnek el természetesen az ólomzáróltatottan vetőmagvak forgalombahozatala körül. Ezzel azonban egy másik közleményünkben fogunk foglalkozni.

A gazdaközönség a jelen évadban előreláthatólag még inkább el lehet készülve a legkörmönfontabb visszaélésekre. Egyrészt azért mert ez évben nincsen jó here-mag-termésünk, másrészt pedig, mert a mult idényről alig maradt valami készlet. Tehát a heremag áru ismét jó magas lesz.

Hamisító anyagokat vásárló ó-francia magkereskedőink máris megmozdultak. Kéthárom kötés már történt is régi csiraképtelen francia (Németországból szállítva), továbbá nagymennyiségű amerikai és amerikaival kevert olasz heremagokra (mult évi és régebbi áru).

Éj ezen okból vetőmagvainak bevásárlásánál nagyon ügyeljen a vevő. Az esetleges kellemetlenségek és károsodás elkerülése céljából mindig a legmesszebb menő óvatossággal járjon el. Államilag ólomzárólt vetőmagvak beszerzésénél a következőkre terjedjen ki figyelmé:

A ki államilag ólomzárólt vetőmagot akar vásárolni, nyitott zsákból ne vegyen még ha a zsákról levett igazoló bárczát elő is mutatja a kereskedő, mert a bárcza bizonyító ereje megszűnt, mihelyt az a zsákról levettetett. E szerint a nyitott zsákban árult mag nem tekintendő államilag ólomzáróltattnak. A magvizsgáló

állomás
1 kilog
vászón
a kisebb
ólmzá
mindig

A

minder

1

Ez a

zsákon

állami

földi

bárcza

(pl. Bu

ismerh

bárczán

igy ken

talán o

között

herema

séggel

illetőle

zsákszá

hároms

bárcza

ólmpec

zárólt

zár és

bad len

meg va

2

állapot

dés, n

volna.

a bels

hogy n

azért

sérülés

államil

3

okvetle

állapot

szes v

ben eg

akkor,

viszont

mert o

hónapc

adhatja

ves, o

is ham

A

szeleld

bocsát

raz he

csakh

lehet

A

át, ha

tulajd

solni v

sítsa v

V

állami

vakat

csak a

ólmzá

ilyen

vonatk

ezen

mindk

hát a

látható

K

ságokr

nem is

felől

másfel

vizsgá

ólmzá

az a l

hogy

egyeb

csiraké

pedig

állomások bármilyen kis részletben — még 1 kilogrammnyi magot tartalmazó varratlan vászonzacskót — is ólomzárólnak. Tehát még a kisebb mennyiségű magot vásárló gazda is ólomzárólt magot szerezhet be s követelje ezt mindig.

Az államilag ólomzárólt mag átvételkor mindenekelőtt nézze meg a vevő:

1. a zsákra reá ólomzárólt bárczát. Ez által meggyőződhetik arról, hogy a zsákon állami vagy magán ólomzár van-e. Ha állami... vajjon magyar vagy valamely külföldi magvizsgáló állomás ólomzárta-e, mi a bárcza szövegéről és ólompecsét körülíratáról (pl. Budapesti m. kir. magvizsgáló állomás) ismerhető fel. Nézze meg az ólomzárólti bárczára reá írt ólomzárólti keltét, mert csak így kerülheti el valamely régebben ólomzárólt, talán csiraképességében is nagyon megfoghatkozott áru megvásárlását (2 évesnél régebb heremag rendszeren igen fogyatékos csiraképességgel bír). Nézze továbbá meg az ólomzárólti illetőleg az azt tartó köztársasági állapotát. A zsákszáján tüvel egyszer áthuzott és csakis háromszor körülcsavart csomóttan zsinegre van a bárcza ráfűzve. A zsineg két vége pedig az ólompecsétbe van bezárva. Az államilag ólomzárólt zsákon levő zsinegen, melyen az ólomzár és bárcza függ, semmi csomónak nem szabad lennie. Ha kötés (csomó) látszik rajta, az meg van hamisítva.

2. Vizsgálja meg a varrás nélküli zsák állapotát: nincs-e azon varrás, folt vagy repedés, melyen át a zsák tartalma kicserélhetett volna. Ha a mag kettős zsákban van, mindig a belső zsák vizsgálendő meg, mert lehetséges, hogy némely kereskedő a külső zsákot csak azért használja, hogy a belső zsákon ejtett sérülést eltakarhassa... Sérült zsák tartalma államilag ólomzáróltak nem tekinthető.

3. Zsáktör (szurcsap, Stecher) segítségével okvetlen megtekintendő a zsákban levő mag állapota is, hogy nem-e atkás, barna, penészes vagy füledt. Ha esetleg atkás, de különben egészséges színű a mag, megvásárolható akkor, ha azt a gazda azonnal elveti. A vizontelárusító azonban ilyet ne vásároljon, mert ő az ismételésre vásárolt magot néha hónapokig kénytelen raktáron tartani, míg eladhatja; már pedig az atkás áru mindig nedves, olajos tapintatu s még száraz helyre téve is hamar romlik.

A különben egészséges színű atkás áru szelelő- és arankamentesítő rostán való át-bocsátás által az atkáktól megtisztítható s száraz helyen így minden baj nélkül eltartható, csak hogy ekkor már az állami ólomzár nem lehet rajta.

A szállított árut a vevő csak úgy vegye át, ha az ólomzárólt zsák mindezen elősorolt tulajdonságát megvizsgálta s azokon kifogásolni valót nem talált. Ellenkező esetben utasítsa vissza.

Végül még azt említjük meg, hogy az állami magvizsgáló állomások a hereféle magvakat elsősorban is arankamentességre — és csak az ólomzáróltat fel külön kívánságára ólomzárólják tisztaságra és csiraképességre is. Ilyen esetben a tisztaság és csiraképességre vonatkozó vizsgálati eredmény (%-ban) a külön ezen célra szolgáló ólomzárólti bárcza mindkét felére reá van írva. Az eredmény tehát a zsákra kívül reáólmzórt bárczán látható.

Herefélénél azonban az ezen tulajdonságokra való ólomzárólt nem szokásos és nem is könnyen vihető keresztül, mert egyfelől ez is drágítaná az ólomzárólt magot, másfelől pedig különösen a csiraképességi vizsgálat tartama hosszadalmassá tenné az ólomzárólti eljárást. Ennek elkerülése végett az a legegyszerűbb és leghelyesebb eljárás, hogy vetőmagvásárlás alkalmával a vevő egyebek közt kiköti, hogy a magnak, hány % csiraképességgel stb. kell bírnia; átvételkor pedig a szállított áruból átlag mintát vesz s

a kivánt tulajdonságra nézve valamely magvizsgáló állomással megvizsgáltatja. Az ilyen vizsgálatokat a magyar magvizsgáló állomások a gazdák részére díjtalanul eszközlik.

Torday György.

LEVÉLSZEKRÉNY

Kérdés.

385. kérdés. Egy 8 lóerejű már működésben volt gőzgép kazánvizsgálati díja mennyi?

H. G.

386. kérdés. Öt éves 6 mázsás tarka-ökrököt szándékozom hizóba állítani. Rendelkezésekre áll tengeridara, kitűnő minőségű luczerna széna, zabosbüköny és tak. répa. Ha esetleg szükséges volna némi fehérje, dusabb erőtakarmányt is beszerezhetek kisebb adagolásra. Hizlalásban gyakorlottabb gazdátársam miként osztaná be a fenti takarmányokat, vagyis miből mennyit adagolnának naponta egy drbra, hogyan készítené elő és keverné össze, hányszor etetne s az itatást mikor eszközölné?

F. A.

387. kérdés. Mult évben vettem egy Clayton és Schuttleworth-féle 8 as cséplő garnitúrát, amelyvel jól fizető árpából a legnagyobb erőködés és igyekezet mellett sem vagyok képes naponta 140—150 zsáknál többet csépleni, ha nem akarom, hogy 25% a szalmarázónál jöjjön ki, míg a szomszédomban levő Hofher és Schrantz-féle 6-os cséplőgarnitúra, ugyanily árpából naponta 270—280 zsákot csépel.

Mit lehetne itt tenni? Megjegyzem, hogy a gyár által kiküldött szerelő sem tudta ezen hibákat kijavítani.

R. B.

388. kérdés. Mennyi olaj szükséges a Clayton Schuttleworth-féle s egy Magyar állam gépgyári 10—10 lóerejű cséplő-garnitúrának naponta minden napot 13¹/₂ munkaórával számítva? Megjegyzendő, hogy a cséplők — a dob, toklászoló és kis szelelő kivételével — a Tovotte-féle kenőcs kenésre vannak berendezve.

S. E.

389. kérdés. Következő takarmányművek körülbelül mennyi száraz állományt, emésztendő fehérjét, szénhidrátot és zsirt tartalmaznak kilogrammonként: *bükkönymag, konkoly-mag, primitív olajsajtolás útján nyert tökmag-pogácsa* s végre *közönséges mezei tők*. Ajánlatosak-e ezen takarmányfélék etetése növedék szarvasmarhával s mily értékkel bírnak viszonyítva a korpához, ha utóbbinak q-ja 9 koronába kerül.

M. S.

390. kérdés. Beregmegyében nagy-muzsali szőlőm aljában, erős sárga agyag talajban szilva fák vannak ültetve, de egy része a fának szenved, nem olyan egészséges színűek, mint a többiek. Valjon nem használna-e, ha ősszel kibontatnám a töveit egy méter kerülettel a fa törzstől és a hidlás alól kikerült lével meglocsolatnám.

K. E.

Felelet.

Kazánvizsgálat díja. (Felelet a 385. sz. kérdésre.) A kazánvizsgálati díj valamely gőzgép üzembevétele előtt és minden öt évben a rendes kazánvizsgálatnál

	korona
2,5 négyzetméter kazánfűtő felületnél	10
2,5—10 " " "	20
10—50 " " "	30
50 " " "	felül 40

Ezenkívül a vizsgáló közegapidijai és uti költségei is megtérítendő.

I. S. P.

Tarka ökrök hizlalása. (Felelet a 386. sz. kérdésre.) Ily fölületes kérdésre bajos határozottan felelni, mert a rendelkezésre álló takarmányféléket nagyon sokféleképp lehet kombinálni. Ha tehát némileg hasznavehető takarmányösszeállítást akarnánk kiszámítani, mindenekelőtt azt kellene tudnunk, hogy

mennyi répát, luczernát stb. szánhat a hizóknak, mert máskülönbön könnyen abba a hibába esünk, hogy pl. több répát, luczernát stb. ajánlunk etetni, mint amennyit készlete megenged. Ezért csak annak a kimutatására szorítkozunk, hogy azon esetben, ha sok luczernája van, esetleg mellőzheti a fehérjében gazdagabb abraktakarmányok vásárlását. Ugyanis a hizlalás közepetáján, midőn rendszerint legnagyobb az állatok fehérjeszükséglete s midőn a tápanyagszabványok szerint 6 q. élő-sulyra 18 kg. szárazanyagot, 1,8 kg. fehérjét, 0,4 kg. zsirt és 8,9 kg. szénhidrátot czélszerű etetni, 24 kg. répa, 12 kg. luczerna s 4,8 kg. tengeridarával 17,1 kg. szárazanyagot, 1,78 kg. fehérjét, 0,38 kg. zsirt és 8,7 kg. szénhidrátot tudunk nekik adni. De hogy ez az adagolás beválik-e, nem tudjuk megítélni.

Határozottabb felelettel szolgálhatunk többi kérdéseire. Ugyanis a fölaprított répát szecskával s tengeridarával keverve napjában 3-szor etetjük s mindjárt utána ugyancsak napjában 3-szor luczernát adunk a hizóknak. Itatni két-két etetés között szoktunk, de ha az állatok elegendő vizenyős takarmányt kapnak, egy itatás is elég s azt a déli s estéli etetés között tanácsos eszközölni.

Cselkő.

Hibás cséplőgép. (Felelet a 387. sz. kérdésre.) E kérdésre a gép alapos átvizsgálása nélkül helyes választ adni nem lehet. Tessék az illető gépgyárost felelősségre vonni; neki kötelessége a gépet — ha az ilyen szembe-szökő hibával dolgozik — rendbe hozni. Ha a gép minden része rendben van, akkor egyszerűen lehetetlen, hogy ugyanolyan minőségű terményből egy kisebb cséplőgép ugyanazon idő alatt majdnem kétszer annyit csépljen. — A Clayton & Schuttleworth cséplőgépei kifogástalan jó cséplőgépek s így szinte érthetetlen a vele elért rossz eredmény.

ifj. S. P.

Cséplőgép olajfogyasztása. (Felelet a 388. sz. kérdésre.) Hogy mennyi olaj szükséges két egyenlő nagyságu cséplőgép kenésére, melyeknél néhány csapágy kenőszelenczékkel van ellátva, arról kérdéstevő legegyszerűbben s legjobban úgy győződhet meg, ha maga megfigyeli. Hozzávetőlegesen mindkét gép egyformán, még pedig körülbelül 0,51 kg. olajat fogyaszthat 13¹/₂ órai munkaidőben. Ezt előre pontosan megállapítani nem lehet, mert az olajozás kézből történvén; az nem kimért adagokban jut a géphez; hanem szükség szerint — legtöbbször bőven mérve — alkalmaztatik.

ifj. S. P.

A takarmányok viszonylagos értékéről. (Felelet a 389. sz. kérdésre.) Elméletileg igen könnyű a kérdéses takarmányok viszonylagos értékének megállapítása, mit következő számításunk is bizonyít. Ugyanis átlag foglaltatik emészthető tápanyagokban (%):

	szárazanyag	fehérje	zsír	szénhidrát
a bükkönymagban	85,6	24,8	2,5	48,2
a konkolyban	89,2	11,8	3,5	51,3
a tökmagpogácsában	85,4	33,0	12,0	9,0
a mezei tőkben	11,0	0,7	0,1	6,8
a buzakorpában	87,0	9,9	2,6	45,2

Miután a szakemberek a fehérjét és zsirt 3-szor annyira becsülik, mint a szénhidrátot, a tápegységek összege s a kérdéses takarmányok viszonylagos értéke a következőnek vehető azon esetben, ha a buzakorpa piaczi ára q-kint 9 korona:

	tápegységek összege	viszonylagos érték koronákban
bükkönymag	130,1	14,16
konkoly	97,2	10,57
tökmagpogácsa	144,0	15,67
mezei tők	9,2	1,00
buzakorpa	82,7	9,00

Csak hogy gyakorlatilag igen nagy kifogások tehetők ezen számítás ellen, nevezetesen kifogásolhatjuk rajta azt, hogy először is nagyon eltérő tulajdonságokkal bíró takarmányokat hasonlít egymással össze s másodsor, hogy a kérdéses takarmányoknak csak átlagos összetételére van tekintettel. Ezeket a dolgokat különben kifejtettül már a „Köztelek” 70. számának „A malomiparhulladékok tulajdonságairól” című közleményében, ahol sziveskedjék utána olvasni.

A mi a szóbanforgó takarmányoknak növendékmarrhával való etethetőségét illeti, a búklönymag és tökmagpogácsa egyaránt kitűnően hatnak a növekedésre, mert nagyon sok fehérjét tartalmaznak s mert ásványi anyagokban is elég gazdagok. A tök is etethető növendékmarrhával és pedig úgy, mint a répa, mert a tök minden tekintetben megegyezik a répával, vagy legalább is közel áll hozzá. Ellenben a konkoly nem növendékmarrhának való, mert mérges anyagokat tartalmaz, melyek az emésztőszerveket támadják meg s ha ez megnőtt állatoknál nem is nagy baj, de a növendékkállatoknál lehetőleg mellőznünk kell mindent, ami természetesen fejlődésüket zavarja.

Szilvafák trágyázása. (Felelet a 390. sz. kérdésre) Hogy a kötött sárga agyagban álló szilvafának a hídás alul kikerülő trágya fog-e használni, azt a helyi körülmények ismerete nélkül nehéz ugyan megmondani, mert a szilvafák oka nemcsak a táplálék hiányából eredhet, hanem abból is, hogy a vízpocok, vagy cserebogár pajor rongálja a szilvafák gyökereit.

Trágyázás előtt tesék tehát a gyökereket megvizsgálni és ha azokon semmi rendellenesség nem mutatkozik, akkor a talajban keresendő a szilvafák oka és ekkor feltehető, hogy a trágyázás használni fog, különösen akkor ha a hídás alul kikerülő trágyához talicskánként 1—2 öszszemaréket fahamut is kevertet. Ha a szilvafák gyepben állanak, úgy ajánlom annak feltörését és az egész talajnak a trágyával mintegy 2—3 ujjnyi vastagon való betérítését. Midőn ez megvan, akkor ásó- vagy akár egy erős trágyavilával való aláásását, vagy ha van kéznél villás kapa, úgy ezzel még gyorsabb munka végezhető.

Gazdasági egyesületek mozgalmá.

A délvidéki földmivelők egyesülete az 1899. évben.

E napokban egy kis könyvecske került ki a sajtólól, mely érdekes és egyúttal tanulmányos olvasmányul szolgálhat mindazoknak, kik földmivelő néposztályunk egyik legértelmesebb részének, a délvidéki kiscsárdák törekvéseivel közelebbről megismerkedni óhajtanak. E könyvecske a délvidéki földmivelők gazdasági egyesületének az 1899. évi működéséről szóló jelentése, mely bő és tiszta áttekintést nyújt az egyesület sokoldalú és céltudatos működéséről és az eddig elért nem csekély eredményekről.

A délvidéki földmivelők eme egyesülete 1893. évben 2800 taggal alapítván, ma 123 községi fiókjával és 10.180 tagjával hatalmas gazdasági tényezőt képvisel, mely kivált szigorú demokrata szervezeténél fogva, páratlanul áll az egész országban; az egyesület a kiscsárdák legjobb elemeit egyesíti magában és minden tétében a többi, az egyesület keretén kívül álló kiscsárdáknak utánzásra méltó jó példát mutat.

Az évi jelentés futólagos áttekintése után is meggyőződhetünk már, hogy az egyesület minden, a mezőgazdaság és állattenyésztés terén felmerülő jó eszmét a legnagyobb gondal, valami uton-módon értékesíteni iparkodik,

sőt hogy egyes oly intézmények, melyek már kiscsárdáinknak egészen új jövedelmi forrásokul szolgálnak, éppen ez egyesület vezetősége kezdeményezésére szerencsésen létesítettek. Külön hangsúlyoznom kell egyúttal, hogy az egyesület, mely túlnyomóan németajku elemekből áll, eddig nemcsak tekintélyes gazdasági tényezőnek bizonyult, hanem legbiztosabb hazafiasságtól vezéreltetve, a legnagyobb buzgalommal ilyen irányban működést kifejteni igyekszik. Ebbeli köteletségének tudatában, a délvidéki vegyesajku elemek magyarosítása érdekében, nagy anyagi áldozatok árán Szegeden egy finevelő-intézetet (konviktus) létesített; ezen, egy tősgyökeres magyar városban felállított, internátussal egybekötött és kiváló figyelemmel vezetett iskola, mely kizárólag egyesületi tagok gyermekeit fogadja magába, Uj-Szegeden mintakerttel rendelkezik, hol a növendékek úgy a gyümölcs- és szőlőtermeléssel, mint a kertgazdasággal gyakorlatilag is megismerkedhetnek, miáltal a konviktus a gazdasági egyetel által kitűzött kettős céljának teljesen megfelelni képes. Ebben az iskolában eddig 804 tanuló nyerte kiképzését és ez a nagyobbbrészt magyarosított ifju generáció idővel bizonyára délvidéki kiscsárdáink javarésztét fogja képezni. Az egyesület vezetőségének sikerült e kellő tapintattal és céltudatos körültekintéssel vezetett finevelő-intézete által és egyéb gazdasági működésével hazafias és kulturális misszióját szerencsésen egyesíteni. És ebben nyilvánul az a figyelemreméltó különbség ezen egyesület és az ország sok más, szintén „gazdasági” egyesület címet viselő egyesület működése között.

A délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete általában mindenben arra törekszik, hogy tagjainak összes, ha csak félig is jogos igényeit, kívánságait teljesítse és hogy úgy szólván minden alkalommal mint tanácsadója, oktatója, terményeivel szemben pedig akár mint vevő vagy eladó szerepeljen. A legtöbb állam gazdái törekvéseinek megfelelően, — a mezőgazdákknak ez évben Parisban tartott kongresszusai is ily értelemben hozta ebbeli határozatát — szövetkezetek útján óhajta a mezőgazdasági termékek közvetlen értékesítését realizálni. És e tekintetben jóval e határozathozatal előtt sikerült is az egyesületnek, tagjai egyes produktumainak, mint p. o. a tej, tojás stb. értékesítését ily módon kieszközölni, míg másrészt a tagok szükségleteinek kellő fedezését jó eredménnyel közvetíteni. Így a múlt évben az egyesület közvetítése által 38 fők 1900 tagja a kiscsárdák és bábolnai m. kir. ménésbirtoktól 66 kocsi rakomány jó vetőmaghoz jutott. A szőlők felújítása érdekében ugyancsak a múlt évben 80.000 nemesített és 70.000 vad, összesen pedig eddig 1 millió nemes és 3 millió vad venyige osztott ki az egyesület tagjai között. Ez akció eredményét az egyesület a f. évi márczius hónapban Temesvárott, a tagok impozáns részvétele mellett rendezett és fényesen sikerült bor-kiállításán mutatta be és a kiállítás látogatói méltán meggyőződhetek arról, hogy az egyesületi tagok e téren már eddig is meglepő eredményeket tudnak felmutatni.

Az egyesületi működés eddigi eredményeinek teljes méltánylásához okvetlenül szükséges, hogy az egyesület alapítása előtti, erre vonatkozó állapotokat vegyük tekintetbe. Akkor, midőn a délvidéki gazda, dacára a soványodó talajnak és a esőkkenő gabonáaraknak, úgy szólván tisztán magtermeléssel foglalkozott, az alapított egyesület volt egyedül arra képes, hogy megmutassa és megkedveltesse az egyetlen kivezető utat, vagyis a gazdák figyelmét sikerrel az állattenyésztés egyes ágaira, különösen a szarvasmarhatenyésztés és ujabban a baromfitenyésztésre terelje. Aki valaha délvidéki gazdáink konzervatív jellemét megismerni tanulta, az bizonyára az egyesület vezetőségétől nem tagadhatja meg őszinte elismerését, ha azt látja, hogy mennyire siker-

ült német gazdáink a szarvasmarhatenyésztéssel szemben eddig tanusított merev közönyét, sőt példabeszédes ellenszenvét megtörni. Egy évtizeddel ezelőtt még alig hihetőnek tűnt volt föl, hogy német kiscsárdáink — mint azt az évi jelentésből kivehetjük — a múlt év leforgása alatt kerek 120.000 koronáért tenyész-szarvasmarhákat vásároltak. És ez akciója az egyesületnek csak az egyik szeme ebbeli működésének hosszú láncolatában; délvidéki szarvasmarha tenyésztésünk tulajdonképpen fundamentumát ma ama, most már 59 községben létesített tejszövetkezetek képezik, melyek létrejövetelüket szintén az egyesületnek köszönhetik és melyek szarvasmarhatenyésztésünk racionális fejlesztésére állandó serkentésül szolgálnak. Nagyon óhajtandó volna most már, ha az ujabban megpendített tenyészegyesületek is e tejszövetkezetek keretén belül szerveztetnének, mert csak akkor volna alapos kilátás arra nézve, hogy rövid időn belül szarvasmarhatenyésztésünk a megkívánható niveaura emelhető lesz.

A tejszövetkezetek örvendetes, gyors szaporodása lehetővé tette az egyesület vezetőségének, hogy Temesvárott egy oly nagy-szabású vajtermelő-központot létesített, mely nemcsak a maga nemében ma egész Európában a legnagyobb (naponta 2000 kiló vajjal termel), hanem melynek terményei a berlini vajbörzén, mint minőségileg a legjobb, a legmagasabb áron jegyeztetnek. A lefőlözött tej értékesítése eddig ugyan még nem mindenben kielégítő, de erre nézve is az egyesület vezetőségének ebben az ügyben tett ujabban intézkedései arra a reményre adnak jogosultságot, hogy e nehéz kérdés is kielégítő módon fog megoldatni.

A baromfitenyésztés emelése és nemesítése is az egyesület állandó és szorgos gondoskodásának tárgyát képezi és e téren is biztató eredményeket ért el. Az elmúlt évben a földmivelésügyi m. kir. miniszterium részéről be-cserélésre kapott 130 drb pekingi gácsért, 110 drb emdeni gunárt, 950 drb plymouth kakast és 1150 drb bronz-pulykakakast 12 fiókja között osztotta ki. Ez eljárást a jövőben is folytatja, de felette kívánatos, hogy ezen akció az eddiginél szélesebb mederben történjék, annál is inkább, mert ujabban az egyesület az élő és hizott baromfi közvetlen exportját is programjába vette. Már eddig is az egyesület a tejszövetkezetekkel kapcsolatosan körülbelül 50 tojásértékesítő központot létesített és alig néhány hónappal alapításuk után az exportált tojásküldemények száma szinte hihetetlen magasságot ért el.

Amint ezekből is látszik, az egyesület főtevékenysége, hogy a mezőgazdaság vívmányait mindenhol érvényre juttassa. Rendkívül nagy súlyt fektet ennél fogva a gazdasági ismeretek terjesztésére és a téli vándor-előadásokon kívül, melyeket különben az elmúlt évben közel 17.000 gazda hallgatott, a felnőtt ifjuság részére téli gazdasági iskolákat szervezett, melyek oly közkedveltségnek örvendtek, hogy az 1899/1900. év telén azokban, 67 községben 2829 személy nyert szakoktatást. Ez iskolákkal kapcsolatosan 15 fiókegyesületnél népkönyvtár is lett berendezve. Ehhez hasonló buzgalommal járt el az egyesület a háziipar tanítása terén; egyes ilyen iparágak terjesztése céljából az elmúlt télen 10 tanfolyamot tartott fenn, még pedig 5 községben a füzfa-fonásból 238 és 5 községben a szalmafonásból 196 egyén nyert kiképzést. Falusi lakosságunk szegénysorsu osztályának, mely a téli munkahiány idejében a legnagyobb nyomornak van kitéve, e tanfolyamok a megélhetés, a kenyérkereset egyik módját nyújtják és így közvetve az agrár-szocializmus leküzdésére is befolyhatnak, tehát ez értelemben is tekintélyes jelentősége van ez egyesület működésének.

A jelenlegi gazdasági viszonyok között, midőn minden egyes egyén tisztán önmagára

tenyésztés-
közönyét,
gtörni. Egy
tőnek tűnt
— mint azt
mult év le-
rt tenyész-
akciója
eme ebbeli
délvidéki
éppeni fun-
községben
elyek létre-
k köszön-
yésztesünk
serkentésül
most már,
tenyész-
eten belül
na alapos
ón belül
kivánható

gyors sza-
et vezető
ily nagy-
ett, mely
Európá-
kilo vaját
a berlini
b, a leg-
lőzött tej
indenben
et vezető
intéke-
sultságot,
odon fog

nemesi-
gondos-
s biztató
n a föld-
zéről be-
sért, 110
h kakast
őjka kö-
őben is
y ezen
ben tör-
bban az
özveien
eddig
kapcsos-
zpontot
apításuk
száma

gyesület
mányait
ül nagy
meretek
ásokon
köznel
ság ré-
melyek
egy az
ségben
iskolák-
nép-
nasonló
áziipar
terjesz-
lyamot
fizfa-
afonás-
usi la-
mely a
nyo-
megél-
rujtják
leküz-
ben is
műkö-

özött,
agára

van utalva és a létérti küzdelem mindinkább súlyosabb körülmények között folyik le, a szövetségekben való egyesülés, különösen kisgazdáinknál, a legeredményesebb eszköz, mely közös együttműködés mellett nehéz helyzetük feljavítására a legalkalmasabb. A szóbanforgó egyesület működésének eddigi eredményei tisztán és érthetően mutatják, hogy az oly kiváló jelentőséggel bíró jelszó: „viribus unitis” cél tudatos követésével mennyivel több és értékesebb eredmény érhető el, ami egyesek által egyáltalán nem lehetséges.

Az egyesületnek ugyan még sokféle nehézséggel kell megküzdenie, még számos közhasznú intézményt, mint p. o. a szövetségi közraktárak intézményét, mely a gabonafélék jobb értékesítése terén hatalmas fegyverül szolgál, nélkülözni kénytelen, de reméljük, hogy az egyesület e tekintetben is a helyes utat megtalálja és teljes mértékben érvényesülni fog.

A délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete, mely ugyszólván az első tűzpróbáját a múlt évben Szegeden tartott országos gazdasági kiállításon állotta ki és az első díjat nyerte el, jelenleg ő exzellenziája Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszterünk védnöksége alatt áll, ami legszebb bizonyítéka annak, hogy az egyesület működése felső helyen is kellő méltánylásban részesül.

Ha az egyesület vezetősége, melynek élén oly kitűnő és önzetlen férfiak, mint az elnök, Wittmann János országgyűlési képviselő, a kiválóan népszerű alelnök, Blaskovits Ferenc országgyűlési képviselő és a fáradhatatlan titkár, Kraushaar Károly urak állanak, továbbra is az eddig követett irányban haladnak, úgy kétségtelen, hogy ez a virágzó egyesület a közérdekkel azonos céljait teljes mértékben fogja elérni.

Feiler Alfréd.

A szatmárnémeti gazdasági egyesület f. hó 30-án Szatmáron *loversenyt* rendez. A verseny öt futamból fog állani, u. m. I. mezőgazdák versenye 200 korona díjjal; II. idegenek versenye szatmár-németi sz. kir. város által adományozott 800 korona díjjal; III. hölgyek díja, 1-ső díj 400 korona értékű, 2. díj 100 korona értékű tisztelet díj; IV. tenyészverseny 1000 korona díjjal (adja a földmívelésügyi miniszter; V. akadályverseny 800 korona díjjal.

Az egyesület, megyéje számos kisgazdájának, részvételével, f. hó 9-én tanulmányuti kirándulást rendezett Karczagra az ottani földmivessiskola megtekintése céljából.

Temes megye mezőgazdasági bizottsága a megye szarvasmarhatenyésztésének emelése céljából f. évi október hó 6. és 7-én Temes-Rékáson *tejeloversennyel* egybekötött *szarvasmarhadíjazást* és ezzel kapcsolatban *háziipar cikkekből kiállítást* rendez. Ugy a tejeloversenyen, mint az állatdíjazáson csak a köztenyésztési irányzatnak megfelelő, magyar vagy nyugati fajjellegű állatokkal vehetnek részt Temes megye állattenyésztői. A tejeloversenyen pénzdíjak, oklevelek és tejgazdasági eszközök osztatnak ki, az állatdíjazásnál és a háziipari kiállítás díjai csakis pénzdíjakból állanak.

Nyitra megyei Gazdasági Egyesület. *Tenyészállatvásár Szeiczén*. (Nyitra megye) A Nyitra megyei Gazdasági Egyesület által Szeiczén rendezendő országos tenyészállatvásár f. évi október hó 1-én hétfőn fog megtartatni. A felhajtás jelentékenynek ígérkezik, miután sok vevő jelentkezett. A vásáron kitűnő vörös-tarka tehének és üszök lesznek kaphatók. Lakások Szeicz város előljáróságánál rendezhetők.

Osztály harc.

— Irta: Ugron Zoltán. —

Közvetítők sűrűn jelentkeznek. Ma az újabb bihari pontokat olvassuk, holnap (V.) rakosgatja a hidegborogatást.

Mindez a vereség utáni visszavonulás utjának kikészítése s erre a felelet más nem lehet, mint hogy Peking falain belül tárgyaljunk. (V.) ur cikkeire felelni kell, mert ő győzelmünket erkölcsileg vonja kétségbe s bár kártékony ellenfelet verünk tönkre, de az ütközet mégis tagadhatlan, némi pillanatnyi hátrányt okoz a közre, tehát kötelességünk harcunk jogosultságát igazolni.

A mi harcunk sohasem irányult az ipar ellen, sem a munkálkodó kereskedelemmel szemben s így a gazda kereskedő és iparos közt most sincs villongás, hanem összeütközés van igen is a föld és spekuláció között.

Megvádol bennünket, gazdákat, mint a közös vámterület feltartóit — pedig azok mereven sohasem voltunk, hanem okkal-móddal. Sőt sorainkból került ki a kisiparosokkal egyetemben a szélsőbal, mely az önálló vámterület merev álláspontján áll s hogy a harc úgy elfajult, abban talán épen nagy része van a spekulációnak, mely igaz érdeke ellen a közös vámterület politikusainak dolgozott, de nem ingyen, hanem áldozatjait megfizette: a szabad zsákmány jogaival.

Mi a közös vámterület feltételes hívei voltunk előnyös kereskedelmi szerződések mellett és paritással Ausztriával. Ők feltétlen támogatói voltak. Nem okosan számító sáfárok, hanem az adott helyzet kizsákmányolására szövetkezett nyereség vadászó bérlők.

Nem örölni, hanem spekulálni, nem gabonával kereskedni, hanem állami szállítókká lenni, nem gyártani, hanem gründolni, nem a tőkét az országba megszorítani, hanem a külföldön nyereszkeskedni volt céljuk.

Ideje, hogy az ilyen osztály elveszítse politikai befolyását, mert maholnap úgy is megszűnik, ha az ország elszegényedésével, vérszopó ügynökeik nem tudnak esereberélésre anyagot felhalmozni. Hallom már is külföldi spekulációkba fogtak, de ezzel szerencsésjök nem lesz, mert protekción és privilégiumokon gazdagodtak meg, künn pedig ez rajtok nem segít.

Furcsa vád a magyar fogyasztóra, mondjuk a gazdára, hogy az osztrák ipart segítik. Furcsa vád ez azok részéről, kik közvetítették és folyton rajta voltak, hogy terjeszthessék az idegen cikkeket. Avagy talán a gazda hibás, hogy a pécsi olasz törkölyös bort megitta, nem az aki ide hozta?

Avagy nem a gazdák igyekeztek már konzervatívizmusoknál fogva is minden lívszercezeig ellen védekezni?

Talán a gazda az, aki refakciát eszközölt ki a narancsnak, hogy tönkre tegyék az almatermelést? avagy nem a gazdaságpolitikai liberalizmus mondja-e: miért ne együk azt, mikor olcsóbb, persze tarifa kedvezményen.

A sertéskereskedésért buzgólkodtak, mert annak tejfelét a közvetítő huzza le, de marha-kereskedelmünkért hol láttunk tőlük kiinduló akciót? persze azt nem szokás részvényre hizlalni.

Még avval is meggyanusitnak, hogy a fogyasztónak megdrágítjuk a cikkeket s el felejtik, hogy a magyar állam pénzét miért kénytelen fogyasztási adókkal srófolni. A vasut-építések, vízszabályozások, középületek emelése, refakciók, közszállítások és monopóliumok nyelik el a pénzt, melyeken a nagykereskedelem osztozott a fajabeli és egy huron pendülő politikussal.

Nem harc lesz, hanem győztünk és ki fogjuk ezt használni nem egyesek érdekében, mint ezt a merkantilizmus lovagai tették, hanem a köz javára.

VEGYESEK.

Ez a számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei. — — — — —	1471
Félre állani nem fogunk! — — — — —	1471
Mire legyünk figyelemmel államilag ólomzárólt	
vetőmag beszerzésénél. — — — — —	1476
Gazdasági egyesületek mozgalmá. — — — — —	1478
Osztály harc. — — — — —	1479
Üzenet.	
Üzleti szellem hiánya. — — — — —	1472
Szőlőszet, Kertészet.	
Szőlőtelepítés nyírségi homokon. — — — — —	1473
Érősövény készítés. — — — — —	1474
Gazdasági gépészet.	
Legújabb szabadalmazott „Hydra” vetőgép-tölcsér.	1474
Gazdasági ipar.	
Milyen legyen a malátaszérű? — — — — —	1475
Levélszokróy. — — — — —	1477
Vegyések. — — — — —	1479
Kereskedelem, tőzsdé. — — — — —	1481
Szerkesztői üzenetek. — — — — —	1482

A magyar kir. föltani intézet muzeuma a közönségnek *díjtalanul nyitva áll* minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10—1-ig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10—1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj felüzetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi ut 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Hétfői és az ünnepeket követő napokon a múzeum zárva van.

A múzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

Meghívó.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének f. évi október hó 10-én azaz szerdán d. u. 3^{1/2} órakor a „Köztelken” tartandó választmányi ülésére.

Tárgysorozat:

1. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő tag kiküldése.
3. Jelentés az egyesület nyári működéséről és tagmozgalomról.
4. Pénztári jelentés.
5. Segélyezést kérő folyamodványok elintézése.
6. Folyó ügyek.

Esküvő. Meszlenyi Marton Andor, torontalmegyei gazdasági egyesületi titkár október hó 4-én esküszik örök hűséget *Lowieser* Leonának. Gratulálunk kedves kollegáknak s szívből kívánjuk, hogy most kötendő frigyét mindvégig a boldog megelegedés sugárai aranyozzák be!

Halálozás. Lossonczi Farkas Béla gyógy-szerész, Borsod vármegye bizottsági tagja, a mező-csáthi takarékpénztár vezérigazgatója stb. meghalt folyó hó 19-én Mező Csáthon.

Válasz a kereskedelmi kongresszus határozataira. A borsodmegyei gazdasági egyesület a napokban ülést tartott Miskolcra, amely ülésen Miklós Ödön a Miskolcra összehívott kereskedők agresszív magatartásáról is megemlékezvén, az alábbi nyilvánosságra került kijelentéseket tette: „Kötelességének ismeri, hogy e teremben, ahol a miskolci kereskedelmi kongresszus tárgyalásai csak e napokban folytak le, felemelje szavát ama téves felfogás ellen, mely a magyar kereskedelmet a magyar mezőgazdák és gazdasági érdekek ellen szervezethe hozni óhajtja. Fájdalmanak ad kifejezést, hogy ez a miskolci kongresszuson megtörtént. Ha jelen lehetett volna, már ott vitalkozott volna ilyen felfogás ellen, mert abban a meggyőződésben van, hogy az ország közgazdasága károsodik az ilyen jogosulatlan állásfoglalás által. Kéri a kassai kongresszusra kiküldötteket, adjanak illetékes helyen kifejezést annak, hogy ez ország közgazdaságára az összes gazdasági tényezők harmonikus közreműködése kívánatos és ne az ellentétek kiélesítése, de azok józan okos kiegyenlítése lebegjen szemünk előtt.” Ez az idejében felhangzott mérséklésre intő s mégis erőlyes tiltakozás a gazdaközönségnek bizonyára közhelyeslésével fog találkozni.

Hivatalos jelentések a vetések állásáról és a „Pester Lloyd”. Lapunknak egy barátjától *Grazból* az alábbi figyelmeztető levelet vettük, melyet minden kommentár nélkül egész terjedelmében közlünk:

„Már többször észrevettem, hogy a „Pester Lloyd” a vetések állásáról szóló hivatalos jelentésekben foglalt kedvezőtlen megjegyzéseket elhallgatja, ellenben a kedvezőket mindig teljes tartalmuk szerint közli. Ebből kiviláglik, hogy ez szán-szándékosan és tendenciosus módon történik, a mely eljárás bizonyára nem marad hatás nélkül ha tekintetbe vesszük, hogy a legtöbb kereskedő a vidéken és számos gazda is, csak a „Pester Lloyd”-ot olvassa. A legújabb jelentésben a tengerinél azon szakasz „a kedvező terméskültség, a molynak nagymérvű fellépése csökkentette” elhallgatott. Ezen eljárás mégis csak a hivatalos jelentés lényeges megcsönkítését jelenti. Nézetem szerint a földmivélsügyi m. kir. miniszteriumot kellene figyelmeztetni, hogy jelentéseinek pontos közléstételét követelje.”

Mutamur. A „P. L.”-ra rossz idők járnak. Csak nem régebben exponálta magát olyanira a szélső merkantilizmus érdekében s ime, mint a Miskolci határozatokból tudjuk, a merkantilisták új napilapot akarnak alapítani. Bizonyára nagyon mérsékeltek tartották a „P. L.”-ot, vagy azt veszik tőle rossz néven, hogy Darányi minisztert megbuktatnia nem

sikerült. Bármi történt is, igen érdekes tudomásul venni, hogy a merkantilizmusban is vannak külön érdekkörök és külön irányzatok. És így megtörténik az, hogy a merkantilisták lapnak saját véréből való modern Brutusokkal kell megküzdenie. Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

A „Köztelek” mai számából, a szokásos gabna-tözsdei jelentés hiányzik, mivel az izraelita ünnepek miatt a tözsdei forgalom szünetel.

Párisi kitüntetések. A Marshall Sons & Co. Lmtd a 35. osztályban a szállítható, függőleges és vízszintes compound gőzgépekért és a cséplőgépekért a Grand Prix és a 19. osztályban a compound-gőzgépért a Marshall-féle szabadalmazott szabályozóval az aranyérmét kapták.

Gabonaértékesítő szövetkezetek. A Magyar Gazdaszövetség Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezete által gabonaértékesítő szövetkezetek létesítése tárgyában megindított mozgalomnak már is mutatkoznak az eredményei, amennyiben Apátfalván, Magyar-Bánhegyesen, Mezőkovácsházán és Nagylakon szőpon folynak az üzletrészjegyzések, s így biztosra vehető, hogy ezen nagy alföldi községekben a tél folyamán meg is alakulnak a szövetkezetek. Legújabbán ismét Perjámoson, Torontálmegyében, Új-Fehértón Szabolcsmegyében és Petrovasszélán Bácsmegegyében kezdeményezték a gabonaértékesítő szövetkezetek megalakítását. A kik ez ügyben a részleteket megtudni akarják, forduljanak Meskó Pálhoz, a Nyitrai Központi Hitelintézet igazgatójához, mint a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezet megbízottjához.

A baromfiak hizlalása. A baromfi-fogyasztás földénye most kezdődik, nem mulaszthatjuk el, ez alkalomból a közönségnek figyelmét felhívni arra, hogy a vidéki piacokon, a székesfővárosban a vásárcsarnokokban csak jól táplált, azaz hizlalt baromfit vásároljon, mert a sovány baromfi beteg, annak hús nem jó, sőt ha ilyen hús jól megsülve, vagy megfőzve nincs, könnyen fertőzhet a benne levő tuberkulózis és egyéb veszedelmes anyaggal. De még helyesebben cselekednek a házi asszonyok, ha az élve vásárolt baromfit néhány napig (legalább 8 napig) otthon elzárva tartják és hizlalják, mert ezáltal hús gyarapodik és finomul. Hogyan lehet a baromfit otthon legelősből és legyorsábban meghizlalni, azt elmondja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kiadott „Baromfi-hizlalás” című munka, mely finom diszkótésben, arany nyomással 2 koronáért bérmentve kapható a m. kir. baromfi-tenyésztő telep vezetésénél Gödöllőn. Baromfit hizlalni mindenütt lehet, épen ezért annak a legszélesebb körben való elterjedése igen kívánatos.

A csákvári földmivélségi iskolában az új tanfolyam f. évi október hó folyamán megnyitandó lévén, mindazok, kik abba felvételt óhajtának, felhívattak, hogy kérvényeiket október hó 10-ig az iskola helyiségeiben személyesen mutassák be. Felvételi feltételek: Betöltött 17 éves életkor. Erős, egészséges testalkat. Jó erkölcsi magaviselet. Irni, olvasni tudás. A felvételnél jómódu földesgazdák, vagy ilyenek fiai, továbbá

a katonakötelezettségnek eleget tett s ezek között az altiszti rangot elnyert egyének előnyben részesülnek, valamint a katonasorozáson túl levők. A kitűzött napon személyesen jelentkezők közül az igazgatóság választ. A tanfolyam 2 évig tart, mely idő alatt a tanulók ruházatán kívül, teljes ellátásban részesülnek. A tanulók évi 70 korona díjazásban részesülnek. A felvett tanulók a tanulási órákon kívül az összes gazdasági, szőlészeti és kertészeti munkákban résztvenni kötelesek. Csákvár Fehérmegyében fekszik, vasútállomása Bicske vagy Székesfehérvár.

Eke- és vetőgépbemutató Zentán. A „Zentai Gazdakör” alkalmát óhajtván adni Zenta város és vidéke gazdaközönségének az újabb készítésű, jónak bizonyult ekek és vetőgépeknek munkában való megismerésére, f. hó 30-án vasárnap d. e. 9 órakor Zentán Vuits György földbirtokos urnak a város melletti birtokán eke- és vetőgépbemutatót rendez, melyre az érdeklődő gazdaközönséget tisztelettel meghívja.

A telepítési szaktanácsközmény jegyzőkönyve a földmivélsügyi miniszter ur által nyomtatásban könyvalakban kiadott és ezen műből 100 példányt az OMGE. rendelkezésére bocsátott, hogy az érdeklődők közt szétszassa. Felhívjuk tehát az OMGE. tagjainak figyelmét erre a nagyérdemű munkára azon figyelemzettel, hogy a művet amíg a készlet tart az OMGE. mindazon tagjainak postacsomagban megküldi, kik a szétküldési költség fejében 80 fillért az egyesülethez akár készpénzben, akár levélbélyegben megküldenek.

Díjkezdvevény finomított szesz-küldeményekre. A m. kir. államvasutak vonalain f. évi szeptember 1-től érvényes helyi áru-díjszabásban foglalt XIV. kivételes díjszabásba a szesz-küldeményeket illetőleg csupán *nyerszesz* lett felvéve. Hogy ezen kivételes díjszabás-kezdvevényt egyidejűleg a hazai szesz-finomítógyárak mellett fekvő állomásokon feladásra kerülő *finomított szesz* küldeményekre is alkalmazni lehessen, a m. kir. államvasutak igazgatósága hirdetés útján intézkedett szőban levő kezvevénynek a folyó év végeig rovatolás útján leendő alkalmazásáról.

Gyorsárúként szállítandó élő baromfi-küldemények díjkezdvevénye. Kis Kun-Félegyháza, Kecskemét, Orosháza és Szabadka állomásokról a Csehországban fekvő Eger állomásra darabárúként, mint gyorsáru elszállítandó élő baromfi-küldemények után kezvevényes viteldíjat engedélyezett a m. kir. államvasutak igazgatósága.

„Utmutatás a must és bor okszerű kezelésére” című kézikönyvet 50 fillér beküldése ellenében portómentesen szállítja az OMGE. Utánvételezések, minthogy többé kerülnek és megnehezítik a kezelést, nem fogadtatnak el.

A déltiroli és déltájerországi bor, gyümölcs és bortermekek kivitelének előmozdítása. A cs. kir. osztrák vasutügyi miniszter elnöklété alatt értekezlet volt ez ügyben, melyen a tiroli tartományi kultura-tanács képviselői következő kívánásaiknak adtak kifejezést. A személyvonatoknak oly gyakori kérésére kikerülendő; mivel ez az üzleti

Mauthner Ödön		os. és kir. udvari szállító magkereskedése	
ajánl:		BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-u. 33.	
legjutányosabb áron:		VI., Andrassy-út 23. sz.	
biborherét	őszi bükkönyt	vesz:	minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot,
szőszős bükkönyt	őszi borsót	jelenleg főképen:	szőszős bükkönyt
	őszi árpát stb.	luczernát-lóheremagot	őszi bükkönyt
		biborherét	őszi árpát
			mustármagot stb.

forgalomra rossz befolyással van és megbénítja a kereskedelmet. Kívánatos volna, hogy a must- és csefereküldemények a határon, illetve csatlakozó állomásokon sokáig fel ne tartóztassék, sőt lehetőleg különvonatok rendeztesse be. A gyümölcsküldemények lehetőleg szellőző kocsikban szállítandók. A jelen volt vasutagazgatóságok képviselői kijelentették, hogy e kívánalmakat figyelembe fogják venni.

Konzuli jelentések. A román malomipar bajai. Brailából jelentik, hogy a román malomipar kirekesztése a konstantinápolyi piacról — a prohibívumok alkalmazását időközben felfüggesztették és helyreállították a statusquo ante-t — a román malomiparnak súlyos károkat okozott. Mindössze néhány csekély szállítmányt küldtek Kréta szigetére. Próbaképpen Rotterdamba küldtek néhány száz zsák lisztet, de itt eredmény, bár a minőség állítólag kielégítő volt, nem igen várható a magas viteldíjak miatt. Csak két malom birt 50% os üzemet folytatni, egy harmadik malom két hónapig szünetelt, a negyedik malom pedig egyévi teljes szünet után most kezdte meg az üzemet. Most négy malom dolgozik, de oly erős a verseny, hogy két hónap óta a liszt ára 100 kg.-kint 2—3 leivel csökkent, noha a minőségen javítottak. Ezt a helyzetet a magyar malomok kihasználhatják.

Tengeri viteldíjak emelése. A konstantinápolyi osztrák-magyar kereskedelmi kamara jelenti, hogy a tengeri viteldíjak emelése következtében a gabnaüzlet és a kivitel egyre csökken. A f. é. II. negyedében a viteldíj Konstantinápolyból a tengeri kikötőkbe 9 frankról 11 frankra emelkedett tonnánként, észak-európai kikötőkbe pedig 11 shillingről 13 shillingre 1015 kg-kint. Augusztus-szeptemberre a viteldíjak 14—16 frankot, illetve 18—18 shillinget tettek. A vitelások majdnem kizárólag zabot szállítanak.

Hüvelyes és gyümölcs Németországban Drezdai konzulátusunk augusztus havi jelentésében írja, hogy a magyarországi hüvelyes, dinnyét, szilvát és egyéb gyümölcsfélét mindinkább megkedvelték és keresik az ottani piacon. A szőlőbevitelben az olaszországi áru mindjobban kiszorította a magyarországi termékeket. Az ottani érdekeltek azonban elismerik, hogy a Magyarországból küldött szőlőrakományok a leggyorsabban és pontosan érkeznek, ami az olasz áruéval nem mondható.

Fésűsposztó. Drezdai konzulátusunk augusztusi jelentése konstatálja, hogy a fésűsposztó-branchében egyre rosszabbra fordul a helyzet. A gyárak csökkentik a munkaidőt, a termelést, de a fogyasztás és a forgalom teljesen pang és így a helyzet nem javul.

Lapunk mai számához az általánosan jó hírnevének örvendő *Biehn* János cég prospektusa van mellékelve, melyet olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk.

Magy. kir. államvasutak. 132046/900 szám.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1901. 19. 2. és 1903. években szükséges, évenként mintegy 2600 méterháza bukfa-kátrányolaj szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlati minta, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73. szám 11. emelet 43. ajtó) kaphatók.

A sz. bályszerűen kiállított, ivenként egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 18. déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külcimmal látandó el:

„Ajánlat 132046/900 számhoz”.

Ugyanczen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 3% legkésőbb f. évi október hó 17-én déli 12

óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módok betartása mellett állíthatnak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi szeptember hónap.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Magyar kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1901. évi január hó 1-től 1904. év végéig szükséges vasalt erdélyi taligák szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen taligák szállítására a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 122.291/96. számú általános és a 115.242/92. számú különleges szállítási feltételek, rajzok és minták mérvadók és kötelezők.

Az említett feltételek, szabványrajzok és határozmányok, valamint az ajánlati úrlapok az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési (Am.) szakosztályánál, Budapest, Andrassy-ut 73. szám, II. emelet 43. ajtó, a minta pedig a budapest-józsefvárosi állomáson levő központi szertárban, a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomtatvány-, illetve tervtárából, a megszállott árak lezárása mellett; a pályázati részletes feltételek és az ajánlati úrlap 1—1 példányáig az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerzethetők.

A pályázati felhívás szövege és az ajánlati úrlap ezenkívül valamennyi vidéken székelő üzemeltetésnél is megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket, szabványrajzokat és mintákat jól ismeri és kötelezőknek elfogadja.

Az ajánlat kizárólag e célra készült és az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál 1—1 példányban ingyen kapható úrlapon állítandó ki. Ugyanott megtekinthetők a szállításra vonatkozó közelebbi módok is.

A lepecsételt, aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok „a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési (Am.) szakosztályához címelve, legkésőbb 1900. évi október 25-én délelőtt 12 óráig be- küldendők, illetve ott átadandók és ezek borítékára világosan rávezetendő: „Ajánlat 133.900/900. számhoz taligák szállítására.”

Az ajánlott tárgyak értékének 5%-a készpénzben vagy állami letelekre alkalmas értékpapirokban bánatpénzképpen legkésőbb 1900. évi október hó 24-én déli 12 óráig a magyar kir. államasutak főpénztáránál leteendő.

Nyertes szállító ezen bánatpénz 10% óvadékra tartozik kiegészíteni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan fel- emlíendő, a letett bánatpénzről szóló letéti jegy azonban nem eszolandó az ajánlatból.

Budapest, 1900. évi szeptember hónap.

Az igazgatóság.

NYILTTÉR.*)

Lóherceplőgépek olcsón eladó. Budapest, Külső Váci-ut 65. — Pirkner.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövődolgozókére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.*

* Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1900. szept. 22.

Az időjárás a hét nagyobb felében száraz, enyhe és meleg volt. Később mérsékelt csapadék következett be, mely azonban csak rövid ideig tartott és rövidesen ismét derült időnek adott helyet. A száraz időjárás a talaj megművelését megnehezítette és a folyamatban levő vetés csak lassan haladhatott előre. A tengeri törés szorgalmasan folyik és kedvező terméseredményt ígér. A vizállás továbbra is erősen csökken.

A külföldi piacok üzletmenetét illetően, a szilárd hangulat tovább tart és az árrámpát emelkedő, habár az üzleti tevékenység így is csak nehezen tud kifejlődni. Amerikában az árfolyamok spekulációs vételekre tartósan emelkedtek, habár az exportkereslet csak a rendes keretben maradt és a látható buzakészletek tetemes — ez időtájt már régen előfordult — gyarapodást tüntettek fel. Az üzlet későbbi folyamán nagymértű realizációra visszaesés is következett be, egyenlegként a múlt héthez viszonyítva azonban mégis 4 c. emelkedtek az árjegyzések. Angliában ugyancsak szilárd volt a hangulat. A jóval gyengébb uszó mennyiség — a magas hajó fuvardíjtelek következménye — gyengébb kínálatot is eredményezett, míg a fogyasztás jobb vételkedvet tanúsított. A francia piacokon a forgalom csak korlátozott volt és az árhullámzások kismértűek. Németország, Németalföld és Svájcban a hangulat szintén szilárd. A vevők eddigi óvatosságot tartózkodásuk után utóbbi időben jobb keresletet tanúsítottak és a tulajdonosok felemelt követeléseit figyelembe is részesítették.

Nálunk kenyérmagvak iránt mérsékelt emelkedő árak mellett szintén jobb kereslet fejlődött ki, míg takarmányzikké változatlanul tartottak. A hozatalok — habár nagyjából előre eladott áruból állottak — tartósan nagyok, takarmányzikké vannak kínálva. Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza különösen waggónaruban volt kezdetben sűrűn kintálva, míg a malomok tartózkodóak voltak és csak nehezképpen vásároltak. A tengerentúli piacok állandó emelkedése, valamint jobb lisztkereslet azonban nálunk is ismét élénkiséget hozott az üzletbe; a malomok ismét jó vételkedvet tanúsítottak, a forgalom is nagyobb arányokat öltött. Különösen szállítási áru részesült előnyben, mert a malomok az előre vásárolt és fokozatosan beérkező gabona átvételével léven túlhalmozva, más prompt árut alig vehetnek el. A privát-spekuláció e héten kevésbé részesedett az üzletben. A multhéthez viszonyítva többszörös ingadozás után kb. 20 fillérnyi emelkedés mutatkozik, mi mellett az összeforgalom 350,000 mm. tesz ki, a hetihozatalok netto összege 377,000 mm.

Rozs ugyancsak emelkedő irányzatot követett és fogyasztási- mint szállítási czélokra egyaránt jó keresletre talált. A kínált mennyiségek könnyen is voltak elhelyezhetők és az árak fokozatosan kb. 50 fillérrel emelkedtek. Különösen azonban prima áru találtakozott jó érdeklődéssel, alárendelt minőségek a szilárd hangulat dacára csak nehezen találtak vevőt. Minőség szerint 13.50—14.10, urasági áruért ezen felül is jegyzünk helybeli paritásra. Nyiri származékok alig voltak forgalomban és jegyzésükben a budapesti árpáritáshoz alkalmazkodnak.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) tartósan csak gyengén van kintálva és a kereslet is mérsékelt; a hangulat azonban kellemes és szükséglet esetén hizlalók, úgy mint gyárosok is néhány fillérrel a múlt heti jegyzéseken felül fizettek. Helyben minőség szerint 12.10 K. jegyzünk. Állomásokon átvéve a forgalom korlátozott és főleg jobb tiszavidéki árura szorítkozott, mely nyomott árak mellett belföldi számlára kelt el. Jegyzéseink: Tiszavidéki merkantil áru 11.50—12.50, jobb 13, finom 13.50 K.-ig. Felvidéki merkantil áru 13—14, jobb 15—15.50 K.-ig. A déli vasut mentli állomásokról épügy mint a buda-pécsi vonal mentén forgalom nincs.

Zab elég bőven volt kintálva, míg a kereslet csak szűk korlátok között maradt. Kezdetben ugyan némileg magasabb árakat engedélyeztek, utóbb a hangulat azonban ismét esendes és a hét végével az árak teljesen változatlanok. Ca 3500 mm. forgalom mellett merkantil áru 10.50—10.90, jobb urasági áru 11.10 K.-ig ér el helyben.

Tengeri szilárd irányzatú volt és néhány nagyobb tétel Kóbánya részére 12.80—13.— K. árban talált elhelyezést.

Olajmagvak: Káposztarepczében ugyszólván nincsenek már készletek. Előforduló kisebb tételek helyben 28.—28.80 K. között keltek el. A határidőpiacon új 1901 augusztusra szóló szokvány árut 29.— K.-ig költöttek és csendesebb hangulatban 24.50—24.80 K. zárul. Lenmag szilárd és 30.—30.50 K. jegyez helyben; gomborka hiányzik és 23.— K. jegyez helyben. Kendermag helyben 2.— K.-ig jegyez.

Hüvelyesek: Bab iránt az érdeklődés nagyon gyenge és az árak csökkentek. Triörözött fehér törpebab Gyöngyös-Félegyháza 17.—17.50, fehér gömbölyűbab Mohács, Baja, Zombor 15.80—16.—, barnabab Kalocsa 13.80, Nagy-Károly 13.40 K. jegyez.

Heremagvak. Vöröshereben kínálat híján még mindig alig van forgalom, az árak jó érdeklődés mellett azonban továbbra is szilárdak. Vöröshere kb. 130, finomabb áru 150 K-ig jegyez. Luczerna gyengébb érdeklődés mellett 80-90 K. között értékesíthető helyben. Bükköny keresett és budapesti paritásra 1350 K. jegyez.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezet üzleti jelentése. 1900. szept. 22.

A hét második felében bő hozatalaink voltak tojásból, vajból, vadból és gyümölcsneműkből, különösen az utóbbiból naponként több kocsi rakomány érkezett címünkre. Lényeges árváltozások nem fordultak elő: amennyiben kereslet és kínálat egy színvonalon állott. Üzletmenetünk általában kielégítőnek mondható, rendkívül élénk volt pénteken a hűtésnapon, csendesebb lett a hét utolsó napján szombaton. Tekintettel a közeledő izraelita ünnepekre vasárnapon fog élénk forgalom gyümölcsneműben különösen szőlőben fejlődni, ez iránt való tekintettel nagyobb mennyiségű szőlőt rendeltünk be.

Eladásaink: vadak, szárvas 50-60, sz 150-160 fillér kgként mérve. Nyúl 240-280, fácán 240-300, fogoly 100 fillér darabonként nagyban véve. Tejtermékek: I. Teavaj 190-200, II. 150-160 fozó 130-160 fill. kgként.
Tojás I. alföldi áru 66-68, erdélyi 64-65, apadt 56-60 korona eredeti ládánként.
Előbaromfiak: csirke 140-160, liba 400-460, kacsa 200-260 fillér páronként.
Gyümölcsfélék: nyári, rétesnek való alma 10-20, renett 24-38, közönséges körte 12-20, finom fajkörték 40-60, szőlő oportó 26-28, fehér és piros százi 40-48, muskotály 56-64 fillér mind kilónként. Görögdinnye 20-25, cantaloup 7-10 korona száza vagonrakományokban, fehér burgonya 2-30 K. tejes kocsi rakományokban 100 kgként.
Előrák 20-24 fillér darabonként.

Hivatalos árjegyzés

Budapest székesfővárosi vásárcsarnokaiban eladott élelmiszerekről. Budapest, 1900. szept. 24-ről.

Hus és hústermékek. Marhahús 1 q. hátulja I. rendű 106-112, II. r. 100-106, III. r. 90-100, eleje I. r. 96-104, II. r. 90-96, III. r. 86-90, borjúhús 1 q. hátulja I. r. 118-124, II. r. 110-116, eleje I. r. 100-110, II. r. 90-100, bárány 1 darab hátulja —, eleje —, birkahús 1 q. hátulja I. r. 80-88, II. r. 72-80, eleje I. r. 68-72, II. r. 60-68, sertéshús 1 q. szalonnával budapesti —, vidéki 80-96, szalonna nélkül budapesti —, vidéki 72-90, sertéshús pörköltnek való —, kocsonyának való —, füstölt budapesti I. r. —, vidéki II. r. 1 q. 130-136, malacz élő, szopós I. r. 1 drb 5.00-7.00, füstölt I. r. 1 kg. 1.30-1.40, sonka 1 kg. nyers, bef. bentésáru 0.90-1.20, füstölt bef. csonttal 1.60-1.80, csont nélkül 0.—0.—, sonka füstölt prágai, csonttal 2.08-2.20, csont nélkül 0.—0.—, kolbász 1 kg. nyers 1.00-1.20, füstölt I. r. 1.40-1.60, szalonna 1 q. —, sózott 92-96, füstölt 96-110, sertésszár 1 q. hordóval —, hordó nélkül budapesti I. r. 116-120, szalámi 1 kg. belföldi 320-340, — korona.

Baromfi. a) Élő: (1 pár) csirke rántani való 1.10-1.40, tyúk belföldi I. r. 2.20-2.40, káppan hizott I. r. 0.00-0.00, sovány 0.—0.—, ruca hizott I. r. 0.—0.—, sovány belföldi 0.—0.—, liba fiatal újdonság —, lud hizott I. r. —, sovány belföldi 0.—0.—, pulyka hizott I. r. 0.—0.—, sovány belföldi 0.—0.— korona. b) Füstölt: csirke I. r. 1 drb 1.00-1.60, tyúk I. r. 1 drb 1.50-1.80, káppan hizott 1 kg. —, 1 drb 0.00-0.00, ruca hizott 1 drb 1.80-2.80, 1 kg. 1.—1.12, lud hizott 1 kg. 0.96-1.44, 1 drb 3.80-5.20, magló 1 kg. —, 1 drb —, pulyka hizott 1 kg. 0.00-0.00, 1 drb —, magló 1 kg. —, 1 drb —, ludmáj 1 kg. 2.40-3.—, nagy 1 drb 0.70-1.40, ludzsír 1 kg. 1.60-2.— korona.

Hal. Élő: (1 kg.) barcsa 1.30-2.—, csuka 0.00-0.00, ponty dunai nagy 1.40-2.—, márna 0.80-1.20, süllő balatoni —, czippó 1.40-1.50, pisztráng nagy —, kecsge 0.—0.—, angolna —, apró kevert 0.36-0.40. Lazac rajnai 1 kg. — korona.

Tej és tejtermékek. Tej teljes 1 liter 0.16-0.20, lefejezett 0.12-0.12, tejföl 0.56-0.60, teavaj 1 kg. 1.70-2.—, fész darabos 0.—0.—, szedett —, olvasztott —, margarin I. rendű —, II. r. —, tehénturó I. r. 0.10-0.20, juhturó 0.90-1.00, liptói 0.80-1.28, juhsajt 90-1.00, ementáli belföldi 1.60-1.80, grói belföldi 1.00-1.30 korona.

Liszt és kenyérművek. Kenyérliszt 1 q. —, kenyér monori, fehér hosszú 1 kg. 0.27-0.27, barna 0.22-0.22, rozs 0.23-0.23 korona.

Szárak főzések. Lencse belföldi 1 q. —0.—00, külföldi 34.00-56.00, borsó hazai héjas 20.00-24.00,

koptatott 26.00-30.00, külföldi héjas 20.00-22.00, bab fehér apró 12.00-18.00, nagy 14.00-20.00, szines 12.00-20.00 korona.

Tojás. Friss teatojás 100 drb 5.—5.30, alföldi (1440 drb) 68.—68.—, erdélyi (1440 drb) 67.—68.—, szerb (1440 drb) —, —, apró (1680 drb) —, —, meszes tojás — korona.

Zöldség. Sárgarépa 100 köt. 0.00-0.00, I. r. 1 q. 00.00-50.00, petrezselyem ujd. 100 köt. 0.00-0.00, I. r. 1 q. 00.00-00.00, zeller I. r. 100 drb 1.20-2.20, karalábé I. r. 100 drb 1.—1.40, vöröshagyma ujd. belföldi 100 köt. —, érett makói 1 q. 8.00-9.00, fokhagyma I. r. 1 q. 16.—28.—, csekla I. r. 100 drb 1.—1.60, II. r. 0.80-1.—, fejeskáposzta I. r. 100 drb 8.00-14.00, kelkáposzta I. r. 100 darab 1.60-2.40, vöröskáposzta I. r. 100 drb 8.00-14.00, fejes saláta I. r. 100 drb 1.80-2.—, káposzt saláta 100 drb 0.—0.—, burgonya 1 vagon sárga 340.0-400.0, fehér 230.0-230.0, rózsá 1 q. 2.20-3.80, fekete retek kicsiny 100 drb 1.20-1.60, ugorka 100 drb savanyítani való 0.30-0.40, savanyított 1.—1.20, nagy salátának 0.80-1.20, paradicsom érett 1 q. 5.00-7.00, belföldi 00.—00.—, zöld paprika 100 drb 0.10-0.60, tok főzni való 100 drb 6.—14.—, zöldborsó hűvelyes 1 q. —0.—00, kifejtett —00.—00, zöldbab hűvelyes 1 q. 4.—8.—, kifejtett —, karfiol 100 drb 10.00-30.00, torma belföldi nagy édes 1 q. 24.00-28.00, spárga 1 kg. 0.—0.— korona.

Gyümölcs. Alma, nyári édes 1 q. 10.—12.—, rétesbe való 12.00-18.00, vajkörte nagy I. r. 1 q. 18.—36.—, közönséges kevert körte 1 q. 8.00-20.00, szilva magvaváló nagy I. r. 1 q. 14.—16.—, nem magvaváló vörös 1 q. —, —, ringló nemes I. r. 1 q. —, —, barack kajszin 1 q. —, —, ősi 1 q. —, —, magvaváló 1 q. 12.—44.—, nem magvaváló 1 q. 10.—36.—, szőlő fehér mézes ceemege 1 q. 28.00-40.00, közönséges kevert I. r. 1 q. 26.—28.—, meggy nagyszemű kem. 1 q. —0.—00, apró szemű 1 q. —0.—00, eper (szamócza) 1 kg. —, —, málna 1 kg. 0.—0.—, szeder 1 liter 0.00-0.00, görög dinnye nagy I. r. 10 drb 3.—5.—, kicsiny 100 drb 8.—24.—, sárga dinnye nemes I. r. 100 drb 12.—18.—, II. r. 100 darab 8.—12.—, dió nagy papirhéjú 1 q. 60.00-80.00, apró kemény héjú I. r. 1 q. 36.00-44.00, mogyoró nagy olasz 1 q. —0.—00, gesztenye olasz nagy 1 q. 0.—0.—, belföldi 1 q. —, —, narancs messzinai 100 darab 0.00-0.00, apuliai 100 drb 0.00-0.00, mandarin 100 drb 0.00-0.00, ciztróm I. r. 100 drb 2.80-4.—, füge hordós 1 q. 0.—00, koszoru 1 q. 46.00-48.00, datolya sajtotl I. r. 1 q. 80.00-84.00, mazsolaszőlő (fehér) 1 q. 70.00-120.00, szőlő passatutti 1 q. —, 1 q. —, szerb szőlő 1 q. — korona.

Fűszer, itál. Paprika I. r. 1 q. 160.00-200.00, II. r. 1 q. 140.00-160.00, mák 1 q. 46.00-56.00, méz csurgatót 1 q. 80.00-104.00, lépés 1 q. —, köménymag 1 q. —, —, boróka 1 kg. —, házi szappan szin I. r. 1 q. 50.00-50.00, közönséges II. r. 36.00-36.00, bor fehér asztali palackokban 1 hl. —, vörös bor 1 hl. —, házi pálinka palackokban 1 hl. — korona.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1900. szeptember 25-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott közlegekből 67 szekér réti széna, 45 szekér muhar, 22 szekér zsupszalma, 1 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 6 szekér egyéb takarmány (sarju és zabosbüköny stb.) 200 zsák szecska.

A forgalom lanyha.
Árak fillérekben, q-ként, a következők: réti széna 360-560, muhar 380-520, zsupszalma 200-320, alomszalma 240-240, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, luczerna —, sarju 360-500, szalmaszecska 360-360, széna —, uj —, zabosbüköny 440-440. Összes kocszám 143, súly 185,900 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. 1900. szept. hó 21-én. A székesfővárosi községőrhíd és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 612 db, eladatott 612 db, galicziai — drb, eladatott — drb, tirosi — drb, eladatott — drb, növendék élő borjú 137 db, eladatott 137 db, élő bárány 35 db, eladatott 35 db; belföldi — drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tirosi — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borjú — drb, eladatott — drb, öltött bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske — drb, eladatott — drb.

Borjувásár lefolyása vontatott volt.

Árak a következők: Élő borjúk: belföldi — korona, kivételesen — korona; drbonkint, 60-98- korona; kivételesen 100 — korona; galicziai —, kiv. — korona; galicziai drbonkint, — kor-ig,

kiv. — korona; galicziai sulyra, tirosi — korona; galicziai drbonkint, — korona; galicziai sulyra, növendék borjú —, — korona; kiv. — korona; drbkont, 44-50 korona; kiv. — korona; galicziai sulyra, belföldi — korona; kiv. — korona; galicziai sulyra, galicziai — korona; kiv. — korona; galicziai sulyra, tirosi — korona; kiv. — korona; drbonkint, bécsi — korona; kiv. — korona; sulyra, növendék — korona; kiv. — korona; galicziai drbonkint, élő bárány 18-20- korona; páronkint, öltött bárány — korona; párja.

Budapesti juhvásár. (A 1900. szeptember hó 24-én. székesfővárosi községőrhíd és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: Belföldi hizalt ürű 600 darab, eladatott 600 drb, feljavított juhok 434 drb, eladatott 359 drb, kisorolt kosok 163 drb, eladatott 163 darab, juhok 170 drb, eladatott 170 drb, bárány — drb, eladatott — db, kecske 7 db, eladatott — db, boszniai —, eladatott — db, szerbiai 727, eladatott 298 db, angol keresztelés —, eladatott — db, romániai — durvaszőrű — db.

Birkavásár lefolyása lassu volt.

Árak a következők: Belföldi hizalt ürű 38-44- K. páronkint, 44-46 (-) K-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 30-36- K. páronkint, 40-42 K-ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok — K-ig páronkint, — K-ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juhok 18-24 K-ig páronkint, — K-ig 100 kl. élős. sz. bárány — K, kecske — K. páronkint, anyajuhok 23-32- K. páronkint, 36-42 K-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai 20-24 K. páronkint, — K-ig élősúly szerint, angol keresztelés — K. páronkint, romániai — K. páronkint, durvaszőrű 24-27.50 K. páronkint, — K-ig 100 kiló élősúly szerint.

Bécsi vágómarhavásár. 1900. szept. hó 24-én. (Vass Jenő tudósítása a „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 5265 db. Ebből magyar 3829 db, galicziai 329 darab, bukovinai 25, német 1102 db, hizott 2806 db, legelő 83 db, fiatal 1656 db, ökor 3487 db, bika 858 db, tehén 516 db, bivaly 189 db.

A kisebb felhajtás dacára a gyenge fogyasztás folytán az üzlet lanyha volt.

Árak: prima magyar 74-78- (80-), szekunda 68-72, tertia 58-65. Galicziai prima 72-74- (79-), szekunda 66-71, tertia 60-65. Német prima 80-84- (85-), szekunda 70-79, tertia 64-69. Legelőmarha: szerb és magyar 50-60- —, rosszabb minőségű 50-60- —. Bika és tehén 40-66 (68- —) és bivaly 40-50- —. Az összes eladások, élősúlyban, kilogrammonként, fogy. adó nélkül értendők.

Bécsi sertésvásár. 1900. szept. 25-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4614 lengyel, 7001 magyar, összesen 11615 drb.

A vásár lanyha volt.

Árak kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélküli: prima 87-89 fillér, kivételesen 90 fillér, közepes 72-85 fillér, könnyű — fillér, süllő 64-84 fillér.

Bécsi szarómarhavásár. 1900. szept. 20-án. Felhozott: 3986 borjú, 2737 élő sertés, 1493 kizsigereit sertés, 498 kizsigereit juh, 51 bárány.

Az üzlet valamennyi áruban lanyha volt.

Árak kilogrammonként: kizsigereit borjú 72-92, prima 94-104, primissima 106-116 (-), élő borjú 60-76, prima 80-93 (-), primissima 94-100 (-), fiatal sertés 68-86, kizsigereit sertés, nehéz 90-96, hízó sertés, süllő 83-104 (-), kizsigereit juh 60-80 pr. kiló fillérekben, bárány páronkint 10-24 (-) korona.

Bécsi juhvásár. 1900. szept. hó 20-án. Felhajtás 9843 db juh.

A roppant nagy (már évek óta elő nem fordult) felhajtás folytán az üzlet igen lanyha volt és az árak mindjárt a vásár kezdetén 4 fillérrel estek. Az állomány nagyrésze eladatlan maradt. Az eladatlanul maradt mennyiség egyrésze Párisba küldetett.

Árak: juh 46-48 kiv. 50- — per kiló fillérekben, raczka 18-30- korona páronként.

Szerkesztői üzenetek.

Ifj. Sz. L. urnak, Várgede. A beküldött szőlőfürtökön a peronoszpóra találatván, a műből az következik, hogy a fürtök nem lettek annak idején permetezve és így azokon szaporodott el ilyen előhaladott időben már mást nem lehet tenni, mint leszüretelni és az erősen megtámadott fürtöket külön borkná feldolgozni, nehogy az épet is megrotsák.

HOTTER F. J. R. gyógyszerész a sz. Józsefhez BÉCS, XII/2., Schönbrunnerstrasse 182.

<p>Hotter-féle Absorbínol 1/2 palack frt 6.—, 1/4 palack frt 3.50. Eltávolít mindennemű kővést és zsíros testpedákokat, a nélkül, hogy a szőr tönkretennék. Erősíti a mozgásmódot és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajnál, csülök-daganatnál, patatálykóknál, vastag térdnél, csomóknál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, a hol ilyenek fellépnek. A vérdek remegését megszünteti és meggyógyítja a zúzódásokat.</p>	<p>HOTTER ALLATGYÓGYKÉSZÍTMÉNYEI A jelenkor legkiválóbbjai, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerrel által hatékonyabban el nem érhetők. Raktárak a gyógyszerárakban és drogeriákban. Főraktár: BUDAPESTEN: Dr. BUDAI EMIL, vármegyei. Városháza, dr. Egger László és Egger J. Négygyógyász. VI., Váci-körút 17. és TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész Károly-tér 12.</p>	<p>HOTTER-FÉLE TRAINING-FLUID 1 palack 1 frt 20 kr. Az inakat és izmokat a magas óreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra képesíti. A tulajdonságai kivétel-keményedést, bántulást, szagadás és morogvedésnél meglepő sikerrel alkalmazandó.</p>
<p>Hotter-féle Agriol táppora lovak és szarvasmarhák számára 80 kr. Kiváló pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vesemáj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.</p>		<p>HOTTER I. ÉS II. SZ. DISENÓFORA 1 kiló 1 frt 20 kr. Legjobb étrendi szer a dísznök étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbánczánál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.</p>
<p>HOTTER-FÉLE HOLTTELEMEZŐS 1/4 téglány ára 2 frt, 1/2 téglány 1 frt 20 kr. Feltülmulhatatlan holttest-eltávolítására régi bajoknál is.</p>		<p>HOTTER-FÉLE KOLIKA ELLENI SZER 1 üveg 1 frt 50 kr. Lovaknál mindennemű kolika és húgy felakadás, szarvasmarhák pedig puffadás ellen alkalmazandó.</p>

Kitűnő minőségű
tölgymakk-ot
nemkülönböztetve mindenféle erdészeti magot ajánl a
Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon kitüntetve, legutóbb
Párisban ezüst éremmel.
1142

Haszonbérlet.
Egy körülbelül
4000 kat. holdas uradalom
a Torontálmegyei Ellemér, Aradacz- és Magyar-Szt. Mihály községek határában, vasút és Tisza mellett, **tulnyomólag legjobb minőségű szántóföld,** közte 300 hold friss törés 3 majorról, 1424
néhány évre bérbe adandó.
Bővebb felvilágosítást ad **Karátsonyi Andor, Beodrán** (Torontálmegye) és **dr. Farkas Geiza** Bpest, IX., Lónyay-u. 16.

Minden fajta erdei csemetéket
erdők és sövények alakításához, szép és olcsó: **fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő,** vörös és fehér égerfa, akácza, **fehér juhar, berkenye és bodzafa csemetéket** ajánl
Gutsverwaltung BOROWNA
posta: **BOCHNIA,** Galiczia.
Arjegyzék kívánatra ingyen.

Az előnyösen ismert és a **párisi** kiállításon is kitüntetett
szab.
kéttengelyű „Bóni” eketaliga
kapható a
„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r.-t.-nál
Nyírbátor-ban.
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
és Kann és Heller cégénél Budapesten.
Más rendszerű vasketaligák átalakításra jutányos áron elvállaltatik. 1497

Elsőrendű
vető-, nyeles- és fűrtős-makkot,
kedvelt **Száva-vidéki terményt szállít** gondosan válogatott minőségben 85—90 százaléki jóállással a csiraképességért. 1404
Weisz Ferencz Sziszek, Horvátország.

Hirdetmény.
Magy. kir. államvasutak. 138861. C/II. szám.
(Belga-osztrák-magyar vasuti kötelek díjszabási pótlék életbeletétele).
Folyó évi október hó 1-én a fenti kötelek forgalomban 1895. évi április hó 1-ől érvényes II. rész 3. füzet című díjszabáshoz a VII. pótlék lép életbe, mely új állomások felvételét, továbbá új kivételes díjszabást, réz- és ezementréz szállítására, valamint mérsékelt díjteleket oly közönséges gyorsútvonalra tartalmaz, melyeknél az egyes darabok súlya 50 kgt meg nem halad. A díjszabási pótlék darabonként 10 fillért megszerezhető.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.
(Utányomás nem díjaztatik.)

Legelsőrendű
birtokbérlet!!
850 hold, elismert legelsőrendű szántóföldekkel és 50 hold rét, buza, repce, sörárpa és cukorrépa alkalmas, igen szép fekvésű, 10 percz a vasutól és nagyobb várostól, magyar holdja 12 forint az összes adó bérbeadó — Csak komoly reflektánsnak közelebbi
Österreicher Bernát-nál
Nagy-Kanizsán. 1541

Hirdetmény.
A győri székes káptalan az uradalmában megüresedett és 400 korona fizetéssel javadalmazott
gazdasági irnoki állásra
ezennel pályázatot hirdet. Pályázni kívánók pályázati kérvényeiket, melyekben koruk, vallásuk, családi állásuk, elméleti és gyakorlati képzettségük és eddigi alkalmazásuk igazolandó **folyó évi október hó 10-ig**
a győri székes káptalannál Győrött nyujtsák be. Az állás a kinevezés után azonnal elfoglalandó, az állomás helyre leendő beosztás pedig a kinevezésben vagy azután fog meghatározatni.
Győrött, 1900. évi szeptember hó 19-én.
1530 **Győri káptalan.**

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon 24994. szám. I.
Pályázati hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettünk.
A bérlet 1901. évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1903. évi december hó 31-ig.
A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miert is ajánlattevőkről feltételeztük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.
Az 1 koronás bérlettel ellátott és „Ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi október hó 3-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános igazgatási (I.) osztályánál nyujtandók be.
Bánatpénz fejében 100 azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 2-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.
Az értékpapírok számítandók a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyam, de soha névértéken felül.
Takarékpenztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.
Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.
Aradon, 1900. évi szeptember hó 5-én.
A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

Tinó eladás.
A kis-hörsöki gazdaságban
60 db 4—5 éves tarka tinó
kizárólag **tiszta nyugati faj,** legelőről
ELADÓ.
Bővebb felvilágosítást ad
Kis-Hörsöki gazdaság
u. p. **Káloz Fehérmegye.** 1543

Vasöntvények

„Ferrofix“ segélyével forraszthatók!

Szabadalmak az összes kulturállamokban.

„Ferrofix“

a közönséges nyers vasöntvényt is forraszthatóvá és öntött vasnak minden másnemű érczel, mint réz, acél, stb. való összekötését lehetővé teszi.

„Ferrofix“

oly egyszerű a használatban, hogy bárki is, a ki a kemény-forrasztáshoz (Hartlöthen) ért, „Ferrofix“ segélyével bármily forrasztást nyílt kovácstűzben azonnal csinálhat.

„Ferrofix“

segélyével eszközölt forrasztások oly tartósak, hogy hivatalosan is megejtett zúzási és szakítási próbák szerint a törés sohasa a forrasztás helyén történt.

„Ferrofix“

egy rég érzelt hiányt pótol és így nélkülözhetetlen minden gépüzemnél, tyá aknál, gazdaságokban, vasutaknál, hajókon, hol valamely géprész törése folytán üzemzavar állhat be.

„Ferrofix“

a használatban rendkívül olcsó, mert egy eredeti doboz — ára 20 korona — 4000 cm. törlési felület forrasztásához elég.

„Ferrofix“

a legtöbb technikai üzletben és vaskereskedésben kapható. Mindenemű felvilágosítást egyébként készségesen megadnak az osztrák és magyar szabadalom tulajdonosai:

Lukács és Társai

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.
Ünlesztő szer gyanánt ajánljuk a borax helyett a „BORFIX“ alkalmazását.
Prospektusok bérmentve. 1418

„Standard Globus“ védjegyünkkel ellátott

bortömlők

a legjobb és a legtartósabb minőségűek. 1517

Minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Bortömlőmaradékok, borszivattyúk és borsajtók, valamint pinzeberendezési cikkek, legújtanosabban kaphatók

Persicaner és társa czégnél

Budapest, VI., Kemnitzer-utca 7. (Teréz-körut sarok 1/c.)

Eladó ökörtinók.

Méltóságos báró Bornemissa Elemér ur
Gerendkereszturi gazdaságában eladó elsőrendű,
erdélyi fajta 1535

45 db tavalai ökörtinó,
35 db idei elválasztott ökörborju.

Közelebbi felvilágosítást szívesen nyújt

Neményi József intéző

HADRÉV, u. p. GEREND, Torda-Aranyosmegye Erdély.

Hirdetmény.

10.000 drb 3—4 méter magas, egészséges

jegenye nyárfa

szükségeltetik:

esetleg 2—3 évre felosztható szállítással. Ajánlatok
az uradalmi tisztartóshoz intézendők

Pta-Karád u. p. Sárospatak. 1542

A

mezőgazdaságról

és

mezőrendőrségről

1894. évi XII. törvények,

a végrehajtására vonatkozó

ministeri rendelet,

magyarozatokkal el-

látva, egy füzetben.

Ára bérmentes küldéssel

1 frt 10 kr.

Magy. kir. államvasutak
24694/900. számhoz.

Gazdasági kötélárúk,

tornaeszközök, függő-ágyak és mindenemű
hálók ipartelepe.

Ponyvák, zsákok, ruhatartó kötelek fehér
kenderből,

dohányzsinegek

kiváló minőségben, és rebzsinórok,
kendertömlők és hevederek.

Valódi angol lawn-tennis, football és
halászati készletek gyári raktára

SEFFER ANTAL

Budapest, (Központi városház épület)
Károly-utca 1., bolt szám 12. Gondos ki-
szolgálattal.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Üzletvezetőség Kolozsvártt.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége Bihar-püspöki m. á. v. kavicsbányájában az 1901-ik évben végrehajtandó kavics- és homoktermelés, kocsiba rakás, kavicsréteg lefedés és ezekkel kapcsolatos összes munkák biztosítására ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A munkaterv szerint az 1901-ik évben mintegy 19.000 kbm. rostált és 56.000 kbméter rostálatlan kavics lesz termelendő és felrakandó. Együttal biztosítani kívánja a nevezett üzletvezetőség az ezen bányában 1902. és 1903. években termelendő kavics- és homok mennyiségét is. A mennyiségek azonban a jelenleg kiírt mennyiségénél korlátlanul nagyobbak vagy kisebbek lehetnek.

Az 1902. és 1903. években termelendő kavicsmennyiség a kötendő munka-egyezmény értelmében az előző év utolsó negyedében fog a szállítóknak tudomására hozni.

A szállítás a m. kir. államvasutaknál érvényben lévő 1896. évi 122,291. sz. a. keit általános szállítási, valamint a munkaegyezményben foglalt egyéb feltételek szerint eszközözlendő.

Részletes felvilágosítás nyerhető a nagyváradi osztálymérnökségnél.

Ugyanott kapható az ajánlati mintalap is. A munkák tárgyában az ajánlati mintalapokba az egységáruk bejegyzése által teendő ajánlatok legkésőbb 1900. október hó 9-ik napjának d. e. 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség titkári hivatalánál (Kolozsvár E. M. K. E. palota I. emelet).

Az ajánlatokba az egységáruk úgy számokkal, valamint szavakkal is kiürandók. Vakarások vagy javításokat tartalmazó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatok ivenkint 1 koronás bélyeggel látandók el és lepecsételve a következő felirattal ellátva nyújtandók be. „Ajánlat a biharpüspöki kavics-termelési munkákra 24.694/900. számhoz.” Megjegyeztetik, hogy csakis az összes munkákra kiterjedő és fentebb megjelölt, a munkához kötött feltételeket is magában foglaló ajánlati mintákon tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Minden ajánlattevő köteles 1900. évi október hó 8-án déli 12 óráig 1000 korona, azaz Egezer korona bantpénzt az üzletvezetőség gyűjtőpénzfárába (E. M. K. E. palota földszint) közpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. Az értékpapirok a legutóbbi 14 napnál nem régebb napi árfolyammal számítandók, de semmi esetre sem névértéken felül.

Távirati, vagy késve érkezett ajánlatok nem lesznek figyelembe véve. Minden ajánlattevő ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad és azt vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát fenntartja magának az üzletvezetőség, tekintet nélkül a megajánlott egységárukra.

Kolozsvár, 1900. szeptember hó 20-án.

Az üzletvezetőség.

Hirdetési ár 15 szögig 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér...

KIS HIRDETÉSEK

Csak megfizetendő és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdeteményei...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

A mikosdi gradalomban 1900. évi decz. elsőjével egy ispani akkás betöltendő, melyre csakis intézetet végzett egyének pályázhatnak...

Gazdasági ellenőrt azonnali belépésre keresek. Ajánlatok a fizetési igények megnevezésével hoztam czimzendők Kremzir Károly Barcs.

Gazdasági tanintézetet végzett és több évi gyakorlati bíró gazdasági ellenőrt keresek...

Ispánt keresek, fiatal erőteljes testalkatú, ki dohánytermeléshez, esetleg szőlőkezeléshez érten. Tanyán kell laknia...

Nógrád-megyé Karancs-Kozsi községben fekvő őtészár holtas személyes földfelügyelet alatti mezőgazdaságomba kezelő ispánt keresek...

Kulesár erőlyes megbízható nős, ki tehénelésben is jártas erőlyes, november 1-re felvételre kerestek...

Állított gazdaságnál október elsőjére egy irnok állás betöltendő; egy ötre, kőszépén: 500 korona lakás ellátással.

Enying és Mező-Komárom uradalomak főbérletgésénél egy nőten gazdasági segédllítási állás van...

A nágoesi uradalomban egy nőten, esetleg nős segédllítási állás van üresedésben.

Nőten izr. ispan keresetlik f. é. november 1-re belépésre egy 2000 holdas bér-gazdaságba...

Gazdasági irnok

néhány évi gyakorlattal, lehetőséggel szakiskolát végzett, keresetlik azonnali belépésre. Evi fizetés 480 korona és teljes uri ellátás...

A vállaji béruradalom u. p. Vállaj (Szatmármegye) a költés könyv-veliben teljesen jártas és mérlegképes gazdasági nőten számtartót keres...

ÁLLÁST KERESŐK. Gazdatiszti állást keres, egy a debreczeni gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett gazdasági, ki a gazdaság minden ágában kellő jártassággal bír...

Kezelőtiszti állást keres egy 18 évi gyakorlattal bíró, izr. nős, kis-családú intelligens gazdatiszt, ki a gazdaság összes ágaiban...

Adai földmives iskolát kitünő sikerrel végzett nőten fiatal ember, 26 éves róm. kath., ki zatonai kötelezettségének eleget tett...

41 éves nős izr. kezelőtiszt, ki jelenleg is egy nagyobb gazdaságot kezel, állását változtatni óhajtja...

Műkerteszt október 1-re állást keres. A kertészet minden ágában jártas, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik...

Önálló gazdatiszt, 39 éves, nős, gyermekei nincsenek, a ki 8 éven át egy nagyobb uradalom egészén önállóan kezel...

Nőten, több évi gyakorlattal és jó referenciákkal bíró, jó bizonyítványokkal ellátott gazdatiszt, nagyobb gazdaságban nov. 1-re esedéig azonnali állást keres...

Földmives iskolát 1899-ben kitünő sikerrel végzett, 28 éves, nőten, fiatal ember, megfelelő állást keres október 1-re...

Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett gazdatiszt, ki 15 évig betértes, gazdaságokban, mint önálló rendelkező tiszt működött...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

ALLATOK. Eredeti Rambouillet kosok 157 mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszti

állást keres a gazdaság minden ágában jártas, 17 évi gyakorlattal, földmives és tejgazdatiszti szakiskola felettről tanfolyamát végzett, 36 éves nős gazdatiszt. Czím a kiadóhivatalban.

Műkerteszt, ki a kertészetben, mint a szőlőművelésben teljes jártassággal bír, 38 éves, állást keres, szőlőművelés, tehénelés és tejgazdatiszti szakiskola felettről tanfolyamát végzett, 36 éves nős gazdatiszt.

Urasági-inas, egy 21 éves, róm. kath. vallású, nőten, tanulmányi méltóságos, a ki a szakácságot is érti, azonnali belépéssel mint urasági inas alkalmaztatni kíván.

Műkerteszt, ki a kertészet minden ágában olmeleti s gyakorlati tapasztalattal bír, ki a francia gyümölcs és borkultúra, a nemesítés és pázsíttervezés is 3 évig a Kaukázusban gyakorolta, állást keres.

Adai földmives iskolát kitünő sikerrel végzett nőten fiatal ember, 26 éves róm. kath., ki zatonai kötelezettségének eleget tett...

41 éves nős izr. kezelőtiszt, ki jelenleg is egy nagyobb gazdaságot kezel, állását változtatni óhajtja...

Műkerteszt október 1-re állást keres. A kertészet minden ágában jártas, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik...

Önálló gazdatiszt, 39 éves, nős, gyermekei nincsenek, a ki 8 éven át egy nagyobb uradalom egészén önállóan kezel...

Nőten, több évi gyakorlattal és jó referenciákkal bíró, jó bizonyítványokkal ellátott gazdatiszt, nagyobb gazdaságban nov. 1-re esedéig azonnali állást keres...

Földmives iskolát 1899-ben kitünő sikerrel végzett, 28 éves, nőten, fiatal ember, megfelelő állást keres október 1-re...

Felsőbb gazdasági tanintézetet végzett gazdatiszt, ki 15 évig betértes, gazdaságokban, mint önálló rendelkező tiszt működött...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

ALLATOK. Eredeti Rambouillet kosok 157 mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Kezelőtiszt ny évtől alkalmazást keres, nős kath. vallású 32 éves. Tapasztalattal bír dohány, rpa, szőlőművelés, tehénelés, sertés és marhahizlálás...

Vöröstarka

tinó és üsző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 éves, nálam minden mennyiségben kapható olcsó áron.

Későbbi, ugyiszintén jármos és beállítási ökrök szállítására vállalkozom.

HENRIK IGNÁCZ, Szalónak (Vasm.).

Tisztavérű Aberinthali borzderes tehénket keresek megvételre. Czím a kiadóhivatalban.

A csákányi uradalomban (Vasmegeye) eladásra van felállítva, 40 drb számfeltti hasas és fejstehén és 25 drb 3-4 éves riika szép simmenthali befedeztetett üsző.

Szamár-kivitel. Kivitelre állandóan veszek nagyobb számú szamarat, 3-7 éves korig, 105 cm. magasságtól felfelé, egészséges, hibátlan, erős és élénk állatok.

Berkshirrei 1½ éves legelőre járó 150 kgr. súlyú tenyészték, új apadllat beszerzésre folyamán eladó.

növendék ökrök és üsző borjakat és üsző ökröket legutányosabb árakon ajánlanak.

Klein és Spitzer Kis-Czellli kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatók.

VEGYESEK. Eladó egy teljesen jó karban lévő 17-soros könnyű minőségű legújabb rendszertü sorvető gép.

Tej évi szerződésre nagyobb mennyiségben ter. éleltek. Ajánlatok kérének "Blast" jelleg alatt e lapok kiadóhivatalába.

Egy nagyobb tölgy- és fenyő-erde megvételre kerestetik. Pontos adatokkal ellátott ajánlatok kérének "kőszépén 5756" jelleg alatt Schwarz József hirdetési irodájába Marokkói-utca, Budapest.

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Mák

francia kék, vetőmagnak alkalmas, 5 kilós csomagokban utárvét küldés mellett eladó Csikos Mihály Intéző Kerek pusztja u. p. Uj Szent Anna

Eladó burgonya. Kétféle: Magyarfincs nagyban 3 korona, kicsinyben 4 korona, Óarewa nagyban 4 korona, kicsinyben 5 korona.

Eczetgyár megvételre keres kontingens nyers szeszt, évi szükséglet 150 hl.

Őszi búkkönyv kitünő minőségben rendkívül olcsón szállít

HALDEK magnagykereskedése József főherczeg ö. es. és kir. fensége udvari szállítója

BUDAPEST, Károly-körút 9.

Kertalakítások elvállaltatnak terv és költségvetés szerint, 5-1 hold kiterjedésű falkolamból állított fanemekkel.

Pecz Ármín, es. és kir. udvari műkerteszt, Budapest.

Gazdák s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett PYROLEUM

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvétel mellett.

Prospectus ingyen s bérmentve. BURIÁN VILMOS VEJE, Budapest, Soroksári-utca 10. sz.

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

A t. cz. gazdálkötönség

beesés figyelmébe! Jútyános árban eladó 5 drb 3000 kiló hordképességű, 4 méter hosszú és 2 méter széles toloslyondszertű új hidmérieg!

8 drb 1500 kiló hordképességű, erős vaskorlátú ellátott új szeszt.

marhamérieg! 7 drb 1000 kiló hordképességű és 9 drb 500 kiló hordképességű tizedes méreleg az összes súlyokkal együtt minden méreleg hitelítél!

Beeserlék! ócska marhamériegét új hidmériegre vagy új marhamériegre! Javításokat pontosan eszközölök!

DÉNES MANÓ mérlegmúzezerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

ELADUNK ócska kőlesőn adunk új és egyszer használt vialatnák TAKARÓ

PONYVÁKAT, mindenféle nagyságban, új és használt mindennemű TERMÉNY

ZSÁKOT repceponyvákat a legutányosabb árak. Uleteve kőlesőndíjak mellett

KOHN ÉS STEIN zsák és ponyva gyári raktár BUDAPEST, V. Béla-u. 5.

Uradalomtól vagy birtokostól hájtók háznát gőzesedést vendi, melyet esedéig új gépmor beszerölnek. Ajánlat "Hazel 5056" Schwarz József hirdetési irodájába Budapest, Marokkói-utca, cizimzendő.

Szepességi kárpáti juhturó, (ugynevözött liptóli) legfőbbmobb, 5 kilós fadoboz bérmentve, utánvétel mellett 7 korona. Ganovsky Gusztáv, Szepes-Szombat (Szepesm.)

Eladó vadászfégyverek. Egy kitünő 14-es Lancaster-fégyver, melynek állására 250 frt volt, 100 frt lett, egy 12-es, mely 100 frt volt, 70 frt lett eladó. Mindkét fégyver Springer bécsi puskművészől való és a legjobb karban van. Továbbá egy szép vadásztáska, kék-barna nyulszakva, 10 forintért eladó. Czím: Pádva Győző Budapest, VI., Lovóda-ter: 4. sz.

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

Malomvétel, malomvétel, malombérlés, gépek vétele és eladás. legutányosabb árakon eladó. "Molnárak Lapja" 4. évfolyam. (Budapest, VIII., József-körút 33.)

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Duna-halászati jog bérbeadása!

Méltóságos Wimpffen Siegfried bírodalmi gróf Fejérmegyében fekvő ercsii uradalmához tartozó Duna-halászati jog két, egymásután következő évre 1900. október 1-től ajánlat útján

bérbe adatik.

Az ercsii urad. tisztartóhoz még 1900. szeptember hóban az ajánlott bérösszeg 25 perzentnyi bánatpénz mellékelésével rendszeresen felszerelt, beküldendő ajánlatok szeptember 30-án tárgyalatnak. A kitűzött határidőn túl beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

1501

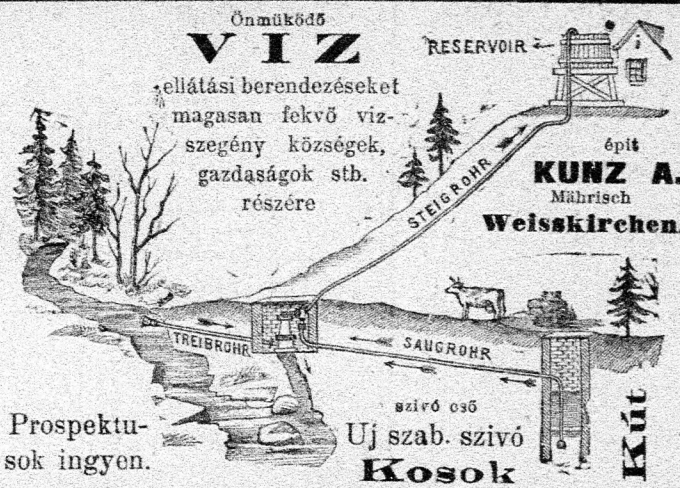
Az ercsii tisztartósnál a közelebbi bérföltételek megtudhatók.

50% terméstartalom

Érhető el, ha a talaj 99%-os darabos égetett maró mészszel vagy 72%-os szénasavas égetett mészporral trágyáztatik. A legnagyobb uradalmaknál kitűnően kipróbált trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti cikkekkel valamint mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet bármely vasútállomásra bérmentve legolcsóbban szállít

ELSŐ BAKONY-SZENTGALI MÉSZTELEPEK
KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprém megye.)

A monarchia legnagyobb specialista cégé vízvezeték és szivattyúk berendezésére.

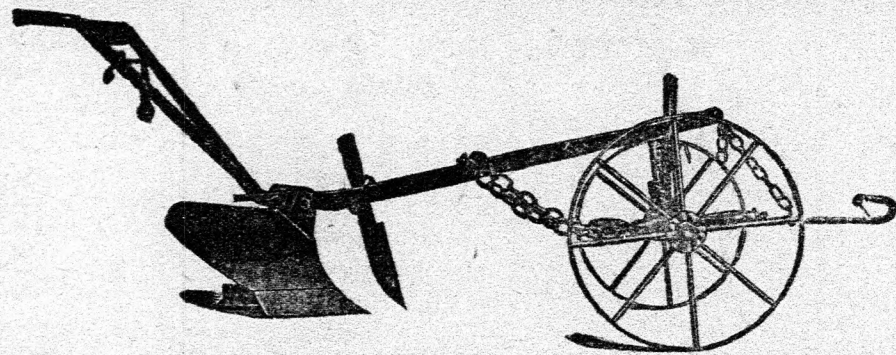

Prospektusok ingyen.

Uj szab. szivó
Kosok

Önműködő vizellátási berendezések, praktikus, egyedül létező szerkezettel, kiváló technikai kivitelben megszaktias nélkül szállítanak vizet bármint magára és bármely távolságra, kiszolgálási és fenntartási költségek nélkül. 1255/b

Egyedüli vagy más gyártmányúval való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdatisztség figyelmébe bocsátom.

Egy és több vasu egyetemes aczélekm és talajmivelő eszközeim

olcsó ár, elsőrendű minőség és czélszerű szerkezetüknél fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek.

Arjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára
BUDAPEST,
VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

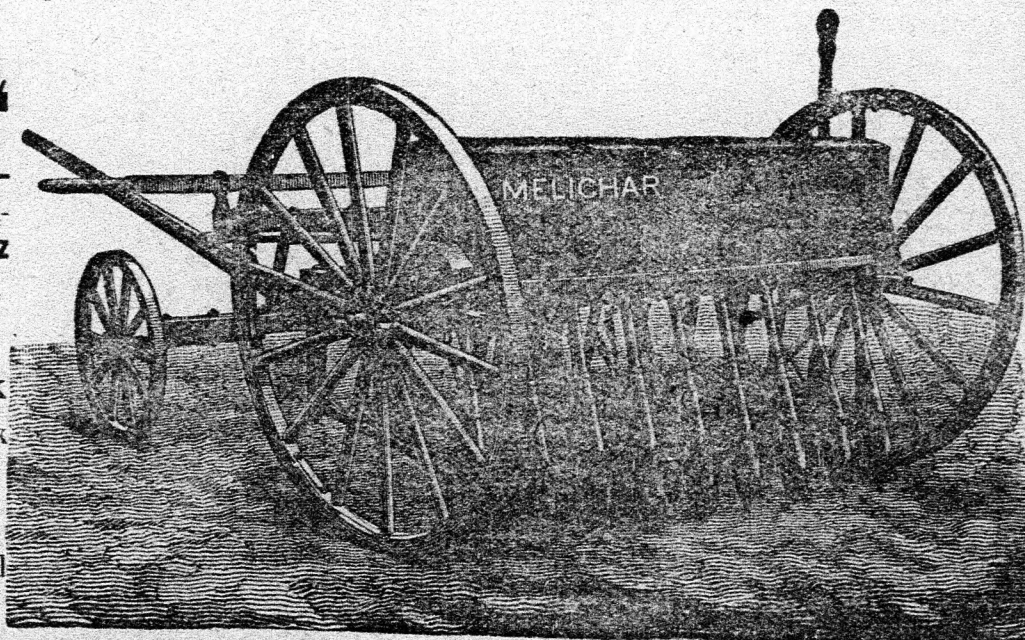
„Unicum-Drill“

egyetemes **sorbavetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnévnek és a legnagyobb kelendőségnek örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Arjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára
Budapest,
VI. ker., Nagymező-utca 68.

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Egyedüli kizárólag sorbavetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.